

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**JANUAR
1985**

**HERLUFSHOLM
KONTAKT**

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

INDHOLD

1. Fra Redaktionen.
2. Trolletalen 1985.
5. Skovklosters 850-årsdag.
6. Hilsen til Holberg.
7. Trolleprisen 1985.
7. »Skærmdigt«.
8. Tema: 6. klasse på Herlufsholm, »Det er sjovt at klare sig selv«.
Hverdag og fest, Interviews med Lars Bardram,
Tre »rigtige« bælmere, Bent Zwergius og med prækterne.
16. Lassensgårdens ombygning.
18. Skolekomedien 1984.
21. Overgangen fra hovedskole til gymnasium.
22. Kommentar.
22. »Før pigerne kommer«, samtale med Lone og Jørgen Hvidtfelt.
24. Læserbrev: Lus på Herlufsholm.
25. Sport og Idræt.
26. Folk og Fæ.
26. Mindeord.
27. Kalenderen.
28. Åbent brev til Jespers mor.
29. »At gavne og fornøje..?« Danskundervisning.
30. Nyt fra data-fronten.
31. Berlin-tur.
32. Set og Sket.

**JANUAR
1985**

HERLUFSHOLM KONTAKT

UDGIVER

Herlufsholm Skole. Bladets formål er at styrke forbindelsen mellem skolen og hjemmene, og dets spalter står åbne for læserindlæg som skønnes at være af almen interesse for læserkredsen. Redaktøren vælges af lærerrådet. Kontakt udkommer tre gange i løbet af et skoleår og uddes gratis til skolens elever og deres hjem.

De følgende sider handler naturligvis om pædagogik - mere eller mindre direkte (og vellykket?) - og f.eks. vies mange spalter en beskrivelse af yngste årgangs første år på Herlufsholm. De handler naturligvis også om tradition og historie og det, som skal bygges ovenpå: Vi kan i år fejre kirkenes og Skovklosters 850-årsdag, og glæder os til at se Gøye-gården færdig.

Billedet herunder drejer sig om det fysiske miljø, de livsbetingelser sjælen har og ikke kan undvære: Alleen og Hvælvingebroen er dele af vores pragtfulde, men ofte truede omgivelser. I forlængelse af artiklen om Herlufsholm Allé i forrige nummer kan det oplyses, at Alleen nu er blevet lukket for gennemkørsel af lastbiler over 6 tons. Endvidere er cykelstien blevet udvidet, og anlæggelsen af gangstier ved viadukterne er påbegyndt.

....fra Redaktionen.

REDAKTION

Vagn Andersen
Hans-Jørn Bentzen
Jørgen Hvidfelt Nielsen
Mads Nielsen-redaktør
Poul Bentzen-foto

ADRESSE

Herlufsholm Skole,
4700 Næstved.

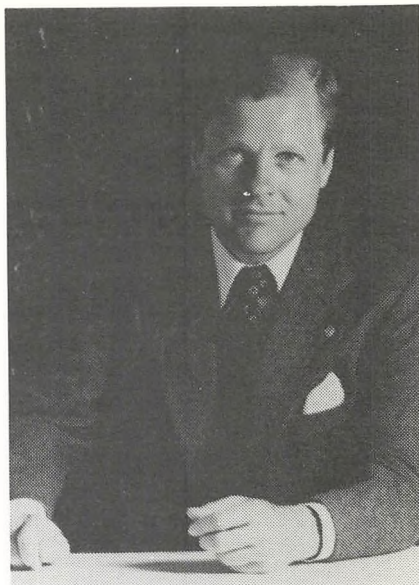

(Foto: John Hansen)

Bernt Johan Collet

TROLLETALE 1985

Herlufsholm Kirke

*Bernt Johan Collet, Lundbygaard.
Student Herlufsholm 1960.
Uddannelse i hæren og ved landbruget.
Civiløkonom. MF (kons.) siden 1981. medlem
af bl.a. Danmark-Amerika-Fondet og Herlufsholm Fonden.*

Vor gamle skole har eksisteret i over 400 år.

I dette tidsrum er store riger opstået - og gået til grunde.

I dette tidsrum er kontinenter blevet koloniseret - og afkoloniseret.

Og i dette tidsrum er Danmark undergået en fuldstændig forvandling.

Siden Herluf Trolles og Birgitte Gøyes tid er næsten alt ændret på grund af krige, religiøse og politiske omskiftelser samt ikke mindst den tekniske udvikling. Næsten alt, der eksisterede dengang, er forsvundet. Men på trods heraf ligger Herlufsholm Kostskole her stadig - som der gjorde for over 400 år siden.

Det er næsten mirakuløst!

Hvad er det, der har sikret Skolens overlevelse i så mange år - og har gjort at den idag trives bedre end nogensinde?

Jeg tror, at forklaringen herpå er, at skolen stadig gennemsyres af Stifternes ånd. I vore dage kan begrebet »Stifternes Ånd« rent umiddelbart lyde lidt højtideligt og virkelighedsfjernt. Men det er det nu ikke.

Det at oprette en skole og give den alle sine ejendele var dengang noget helt enestående - som det også ville være idag. Der skal en særlig »ånd« til for at gøre sådan noget.

At oprette en skole er ikke noget, som man har pligt til, - der må idealisme til.

At skænke alle sine ejendele væk er næsten bibelsk - der må generøsitet og offervilje til.

Og fremfor alt er det usædvanligt og egenartet overhovedet at få ideen - der skal individualisme til.

Det er disse tre egenskaber, idealisme, offervilje og individualisme, som er »Stifternes ånd«.

Disse egenskaber hos Stifterne fødte skolen - og de samme egenskaber hos deres efterfølgere har gennem tiderne sikret skolens overlevelse og fået den til at trives - og trives godt.

Hvordan kan man sige, at Stifternes efterfølgere lever op til Stifternes ånd?

Jo, lige siden skolens oprettelse har en kæde af - ulønnede - *forstandere* trådt i stifternes fodspor, brugt mange dage hver måned, uden at få noget som helst for det, på at styre skolen. Disse forstandere har vist idealisme og offervilje ved at give skolen det dyrebareste af alt - deres egen tid.

Og mange, mange *rektorer og lærere* har i tidernes løb ofret ekstra tid og år af deres privatliv ved at vælge Herlufsholm som livsopgave - i stedet for det langt lettere liv på en almindelig dagskole.

Og mange *gammelherloviaanere* har gennem tiderne ydet noget særligt til skolen. Nogle har påtaget sig arbejdet i de forskellige gammelherloviaanerbestyrelser, som danner vigtige brohoveder til det øvrige samfund. Andre har ydet gaver eller testamenteret store beløb til skolen.

Helt i Stifternes ånd har gennem tiderne forstandere, rektorer, lærere og gammelherloviaanere udvist idealisme og offervilje. Og det, at alle disse mange mennesker gennem tiderne har ydet noget særligt - noget ekstra - for skolen, er nok den vigtigste årsag til, at skolen har kunnet overleve en 400 års periode, hvor selv de solideste institutioner er bukket under. Denne sammenhængende kæde af offervilje har simpelthen været forudsætningen for Herlufsholms overlevelse.

Jeg tror ikke, at alle dipole tænker over, hvor mange mennesker, der enten til dagligt eller nu og da gør noget særligt - noget ekstra - for at forbedre *undervisningen* og forholdene på skolen.

Og undervisningen er jo skolens hovedmål. Men på grund af den manglende daglige kontakt med forældrene må undervisningen her have et videre sigte end i andre skoler. Udover almindelig undervisning må der også ske en vis karakterdannelse - og her kunne man igen passende tage udgangspunkt i stifternes ånd. - Individualisme, offervilje og idealisme er ikke de sletteste karakter egenskaber man kan undervise i.

Selvfølgerlig skal dipole og duple bibringes et vist fundament af viden. Men samtidig skal de også opøves i at tvivle på, om den viden de nu får er holdbar. Meget af det de lærer idag vil vise sig at være forkert eller ufuldstændigt om 5, 10, 20 eller 50 år. I tidens løb forældes og frasorteres viden, som tidligere var god latin.

Lad os som eksempel se på en af Oldtidens største tænkere, grækeren Aristoteles. Han hyl-des af nutidens filosoffer, fordi hans tanker og filosofi har gyldighed den dag i dag. Men hør blot her, hvilke læresætninger den velanskrevne Aristoteles også opstillede:

Han fastholdt f.eks. at børn bør undfanges om vinteren, når vinden står i nord - og at folk, som gifter sig i en ung alder, kun får piger.

Aristoteles docerede, at kvindens blod er mørkere end mænds - og at svinet er det eneste dyr, der kan få mæslinger.

Endvidere anbefalede han, at en elefant der lider af søvnløshed bør gnides på skulderen med salt, olivenolie og varmt vand.

En af hans meget besynderlige teser var, at kvinder har færre tænder end mænd - det havde ellers været let at bede *fru* Aristoteles om at åbne munden.

De tossede af Aristoteles læresætninger har videnskaben - og fornuften - sorteret fra gennem tiderne, så kun de gyldige er blevet tilbage. Sådan vil det i fremtiden også gå med mange af de ting, diplene lærer idag. De vil miste deres gyldighed - derfor er det både berettiget og nødvendigt at lære dipole at tvivle på den viden, de modtager. Det hører med i individualistens bal-last.

Men individualisme kan være en farlig ting. Den må parres med tolerance. Mangel på tolerance, både religiøst, racemæssigt og politisk, har i de sidste få hundrede år medført så megen ødelæggelse og elendighed i verden, at man har svært ved at forstå, - at det er så længe siden aberne mistede halen.

Heksebrændinger florerede for få århundreder siden over hele Europa. Også kættere blev kastet på bålet. I Portugal var man dog mere tolerante overfor kætterne: Hvis de var særligt angergivne, fik de lov at blive kvalt, inden de blev brændt.

De mange, store og omfattende krige, der har raset - og fortsat raser, er markante eksempler

på manglende tolerance. De mest modbydelige eksempler på, hvad intolerance kan føre til er Stalins millionmyrderier og Hitlers gasovne. Disse ting skete for kun 50 år siden. De fandt sted på grund af manglende forståelse hos befolkningen af tolerance over for den, som er *anderledes*. Tolerance er ikke kun vigtigt på det overordnede plan. Også i enkeltpersoners daglige omgang med hinanden - og det gælder ikke mindst på en kostskole - må tolerancen overfor dem, som er *anderledes*, være tilstede.

Kort sagt bør indlæring af tolerance være et vigtigt element i undervisningen.

På denne baggrund er det klart, at undervisningen af diplere er en vanskelig sag. Men uden lærere, ingen undervisning. Ikke alle forstår, hvor vigtig en rolle en lærer spiller - og ikke alle forstår, hvor meget »åndskraft«, der skal til for at undervise godt. Ingen forlanger af en præst eller en skuespiller, at de skal yde det ypperste på prædikestolen eller på scenen 5-6 timer dagligt. Men noget tilsvarende forventes af en lærer.

I gennem sin undervisning skal han mange timer dagligt, dag ud og dag ind, i løbet af en årrække bibringe diplene inspiration, viden og holdninger, der præger dem resten af livet.

Men her på skolen skal lærerne samtidig være forældreerstatning, vise godt eksempel og tage særlige individuelle hensyn til den enkelte elev.

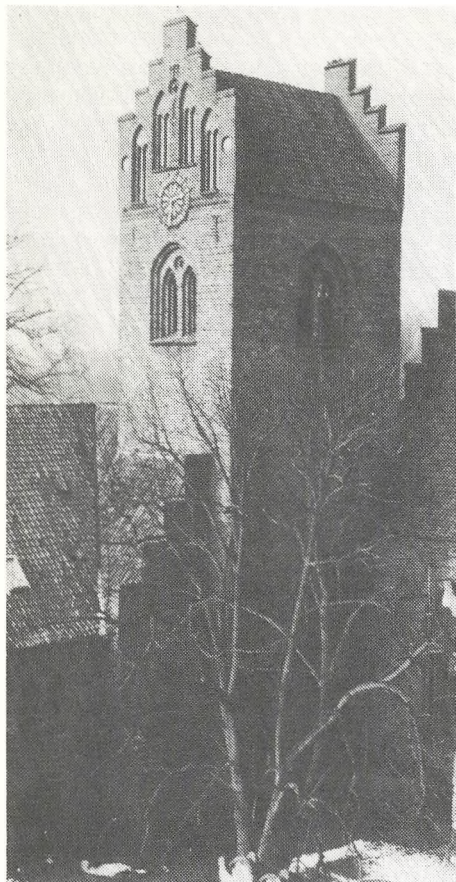
Lærere på Herlufsholm skal yde noget særligt. Derfor er det også på sin plads at gøre noget særligt netop for lærerne.

Mens den store opgave i dag er at få Birgitte Gøye Gården færdig og få den betalt, kunne den næste opgave være at få stiftet en rejsefond for lærerne på skolen. En fond der tillod skolen hvert år at sende en lærer med familie af sted på et etårigt studieophold ved en fornem læreanstalt i udlandet. Det ville være en påskønnelse til skolens lærere. Men det ville også give den rejsende lærer en opladning med »åndskraft«, så vedkommende senere vil kunne yde noget særligt i undervisningen af diplene.

Det gennemgående tema i min tale har været, at Herlufsholm har overlevet, fordi så mange gennem tiderne - i Stifternes ånd - har ydet noget særligt, noget ekstra til skolen. Til alle diplere og diple, som sidder her i kirken i dag vil jeg derfor sige, at jeg håber, at mange af jer, både mens I går på skolen, og også i fremtiden, når I bliver gammelherloviaanere, vil yde noget ekstra - for skolen - og til skolen. Kun ved at udklække særligt velkvalificerede elever, der senere, - i Stifternes ånd - gør noget særligt for skolen, kan Herlufsholm bevares for fremtidige generationer.

Linoleumstryk, Trine Kill Nielsen, 2.sb.

Skovklosters 850-års dag

Ligesom Herlufsholm i 1965 benyttede lejligheden til at fejre sin ærværdige alder ved 400-årsjubilæet, vil vi i 1985 mindes vores endnu ældre fortid ved kirkens og »Skovklosters« 850-års jubilæum i november. Da Næstved by regner sin alder som købstad fra samme år, vil hele 1985 blive markeret og fejret som byjubilæum med en lang række festligheder.

Skolens og Stiftelsens jubilæumsfest vil derimod blive koncentreret på selve jubilæumsdagen, d. 29. november, hvor man vil

samle sig især om to ting: fortiden repræsenteret i den gamle klosterkirke, og fremtiden, som den tegnes af det nye pigekollegium.

Det foreløbige program for dagen foreligger endnu kun i skitseform: Dagen starter i kirken med morgenandagt og procession for skolens elever og personale samt gamle elever, forældre og venner. »Trolletalen« vil blive holdt af Forstanderen, som også vil være vært ved påfølgende morgenbord.

Som et specielt historisk islæt vil der være arrangeret en udstilling af de historiske dokumenter (Peder Bodilsens stiftelses- og gavebrev), som er knyttet til oprettelsen af klosteret og dets tidlige historie, sandsynligvis tilgængelig i kapitelsalen, også kendt som en del af »mellerne« - munkecellerne. Om formiddagen venter man endvidere gæster ved en reception i Forstanderlejligheden.

Selve kirkens jubilæum vil blive markeret ved en festgudstjeneste om eftermiddagen, hvortil Dronningen og Prins Henrik har modtaget invitation. Umiddelbart i forlængelse heraf vil Dronningen besøge Birgitte Gøye Gården, hvor piplene vil være værtinder ved rundvisning og thebord.

Som en speciel hyldelse fra Herlufsholm Skole til kirken vil der senere blive opført et kirkespil, der samtidig fungerer som årets skolekomedie. De særlige gæster plus hovedskolen vil overvære premieren, mens resten af skolen plus indbudte forældre får lejlighed til at se forestillingen om lørdagen i forbindelse med årets komediebal.

Jubilæumsdagen slutter med festmiddag for indbudte gæster.

Selv om de egentlige festligheder er koncentreret om én dag, vil jubilæet også blive markeret ved udgivelsen af en gammel elevs erindringer fra 30-erne, Palle de Bang: Dipelår på Herlufsholm 1931-38. Endvidere fortsættes prof. Fl. Tholstrups historiske værk, Det ældste Herlufsholm med endnu et bind: Herlufsholm 1788-1887. Fra gods til skole. Endelig planlægger Kontakt at udkomme med et særnummer i anledning af jubilæet.

Fra Pernille til Baron Holberg

Geburtdags-Epistel

I Anledning af Eders 300-Aars-Jubilæum skriver Eders gamle Veninde fra Dagene med Det Lykkelige Skibbrud Eder en Geburtdags-Helsen til her fra sit Ophold udi Syd-Sjælland. Ihvorvel Akademiet i Sorø er hans særdeles Øyesteen, kan jeg forsikre ham, at vi og her paa Bierget tilskrive mange af hans Temaer Gyldighed. Saaledes have vi netop i dette Herrens Aar ført en heftig Disput om Udenlandsreisere Nytte og Gavnlighed, idet vi atter forventer et Par Jean de Francers Arriveren!

En anden Arriveren, som har været Genstand for megen Disputeren, er Fruentimernes. En frygtelig Staahej have de foraaarsaget - ja, stundom følte en sig hensat som en Niels Klim udi Abekatternes Rige. Opførelsen af et Collegium Feminum (paa danske kaldet Fruentimmerskolen) har skabt stort Postyr, og Ændringer i Skole-Uniformen kan forventes. I visse Kredse befrygter man Indførelsen af røde Strømper! Men sligt troer jeg ej vil skee, thi denne Skole har immer haft en Forkiærlighed og Præference for det Blaae.

Ikke alene Trusler fra Innovationer har bragt Vægelsindene i Kog, men ogsaa en sand Interesse for Antiquiteter og Oldsager gav Omtale i det forgangne Efteraar. De stundesløse Skriverkarle fra Aviser og Med-

ia i det ganske Land greb Pennen og syntes alle at finde denne lærde Scholes Argumenter særdeles slaaende! Scholen fik deraf en Hoben PR - et nymodens Begreb, som af de lærde udi Abreventioner er blevet mig udlagt som »Publiceret Reaction«. Dette PR synes ingen at kunne faa nok af, thi kort derefter vare endnu et Par Skriverkarle flittige med Pennen og udsendte en »Rapport« om Herlufsholms sædelige Tilstand - et Opus som, forekom det mig, hellere skulle være publiceret paa Latine eller slet inte være befordret udi Trykken.

Ach, ja. Latinen som jo mangen en Gang har tienet min Herre saa fortrinligen, er allerede en Bi-Person udi denne Schoole-Comodie, og jeg befrygter at hun snart ganske stryges af Rolle Listen. Særlig efter at Disciplene nu undervises udi det saakaldte EDB-Sprog. Min Tro et mærkværdigt phænomen, som bestaar af ikke eet men mange Sprog, hvortil bestandig føyes nye, som lærde Folk udtænke. Og Ingen, Hr. Baron, ja Ingen, siger jeg ham, af disse Sprog kan eller skal tales! - Hvilket netop anses for Fordelen ved dem, da de in Silentio magte at dirigere og ganske beherske de saakaldte Computores. Disse ere umælende Bestier med lysende Skærmønye, der tillige med deres Artsfælle, Video-Machinen synes at fascinere og ganske tryllebinde uskyldige Disciple her paa Bierget. Man ser slige unge ufordærvede Sjæle sidde som hovedløse Træmænd og reverenter talt communicere med sådant Tøy.

Om denne Materie ere de Lærde nu ogsaa uenige: Somme mene at Video-Machiner ere til Opbyggelse og Computores mere græsselige end hin Gloendes Drage over Roskilde. Andre Lærde sige: Ey, for Snak, Computores havde dog Intet Ondt bedrevet!

Hadde vi dog bare i det Syd-Sjællandske (som Tilfældet er i Kiøbenhavn) Baronens Stemme til Fornuftens Vejledning og oplysning. Da ville Eders Jubel Aar ret lysteligt kunne fort-sættes af Ungdoms Aaret!

*Eders troe Tienerinde Pernille,
alias Katrine Nielsen, 3.sa.*

TROLLEPRISEN 1985

Vagn Andersen

For 3. gang udskrev skolen i efteråret 84 den konkurrence, Trolleprisen, som vi havde håbet ville blive en ny og god, interessant og inspirerende tradition til festlig markering af Trolledag.

Det startede så fint i 82 med emnet »Træ«, som indbragte 19 besvarelser, men enten er elevernes kreative evner, skabertrang og fantasi skrumpet sørgeligt ind, eller også

var årets emne »vand« for uoverskueligt og vanskeligt. Der indkom i alt kun 4 besvarelser. Dog, spillets regler må følges, og efter den højtidelige morgenstund i kirken og den traditionelle morgenkaffe overrakte lektor Mogens Jensen som formand for dommerkomiteen præmierne ved en sammenkomst i Hallen.

1. præmien på 1000 kr. gik til en gruppe på 4 elever fra 2.x, som under mærket »JASE« havde indleveret en film med tilhørende musik/tekstbånd med emnet VAND-RINGEN. Det var Joachim Münster, Anete Krogh, Sanne Rasmussen og Elisabeth Rasmussen.

2. præmien på 500 kr. gik til Peter Conradsen 3.y for en grundig og illustreret beskrivelse og historisk gennemgang af Susåen og dens betydning for købstaden Næstved og omegn, suppleret med en lang række interviews med ældre Næstvedborgere.

3. præmien på 300 kr. tildeltes Henrik Bovin 2.x for 4 meget smukke fotografier, som illustrerer naturens vand i former og farver.

Efter prisoverrækkelserne opførte Café Teatret: Krig, Kvinder og Pedanter. Den levende Holberg. En cabaret af og med Leif Monnerup, Thomas Olorenshaw og Henrik Olafsson.

ET SKAERMDIGT

Kor af elever:

Nu gaar vi hjem, nu gaar vi hjem
Saa kan I ta' jeres skaerme frem
Vi, som har lyttet i fire timer
Kan vel nok traenge til et par frimer
I kan ej skade datamaten
Den gi'r igen som Carl vil ha' den
Farvel og tak.

Fangekoret af laerere:

Nu gik de unge hjem
Saa maa vi andre frem
og vise at
vi paa en skolebaenk
modtager visdoms staenk:
»Grib og i smaaryk taenk,
Eller laid blot blak«

Nostalgisk solo:

Medier er farlige, medier er dumme
Gentager stumme
alt, hvad du be'r dem om
Sokrates sagde:
»Bogen er en plage
svarer det samme
som toenden hel tom«.

Idealduet:

Her er vi nu snakkende
Leende, pjattende
Intet kan overgaa ren dialog
Spoeerge og svare, svare og lytte:
hvad vi kan sige paa menneskesprog.
En lod som vi aldrig
mod skaermtroldes bytte!
Intet var forudset,
Jeg var dog forberedt.

Faenomenrunprint:

Godt nok er bogen dum
Dog kan den laeses
Dog skal vel laeseren
Derlor ej naeses
Skaermen som medium
Er vel ej mere dum
End den x a Ø: run!
Der vil lege praeses.

Loerdag morgen

En hyldestsang:
Hej dapple og diple
Dagen er kort
Fra otte til to
Styrter timerne bort
Hvor er I begavede
Var i mon belavede
Paa saadan en jubel, I moedte hos os?
I kan forstaa eller lade som om
Man er strengt programmeret.
ELSE bliver man from.

Diple skriver om bælmernerne:

DET ER SJOVT AT KLARE SIG SELV!

Den mediedækning Herlufsholm så rundeligt får, er ikke altid efter elevernes egen smag, og dækker heller ikke virkeligheden.

Derfor sprang mange til da Kontakt bad om diplenes hjælp til at tegne

Poul Østergaard.

DAGLIGDAG OG FEST

Det ryler, det ryler

Bælmerner dagligdag på Herlufsholm har mange forskellige ingredienser, som jeg skal forsøge at skildre i det følgende. Den adskiller sig nok fra andre sovesales på visse punkter, men er ellers blot begyndelsen på og et led i en for de flestes vedkommende behagelig tid på skolen. Da selve skoledagen efter min opfattelse ikke skiller sig væsentlig ud fra den på andre skoler, skal jeg koncentrere mig om de ting der gør kostskolelivet specielt, med hovedvægten lagt på fritiden.

De vigtigste tidspunkter i en bælmers dag markeres af mere eller mindre velklingende klokker, kaldet rylerne: Morgenvækning 6,55 - det ryler! Morgenbord 7,15 - det ryler! Første time 7,55 - det ryler... hele skoledagen ryler det, også ved mausen, ved laltiderne og aftensbordet. Så når en bælmerner går til ro kl. 21,30 har faste klokkeslet skabt mange faste rammer - og hvad udfylder så disse rammer, især i fritiden.

billedet af livet i sjette klasse. Temaerne blev: Dagligdagens rutine - fest og ballade. Tre »rigtige« bælmerner. Sovesalslæreren, en nøgleperson. Andre gode hjælpere.

Mit nye hjem hedder Vuen

Vuen er navnet på sjette classes sovesal, den ligger længst mod syd og fredeligt i udkanten af skolens bygningskompleks og er for tiden rammen om 14 elevers første år på Herlufsholm, som for de flestes vedkommende er begyndelsen til 7-8 år på kostskole, væk fra tidligere hjem og familie. Dens primære formål er derfor, udover at huse og sørge for en rimelig levestandard for drengene, at lette overgangen fra hjem til kostskole, og samtidig, mindst lige så vigtigt, at ryste drengene sammen og forberede dem på de krav, der stilles til den enkelte for at gøre livet så behageligt som muligt for alle her på skolen. Disse mål når Vuen efter min mening på en glimrende måde, bl.a. ved ikke at give eleverne et privatværelse som på de andre sovesale, hvor de kan gemme sig og lukke sig ude fra omverdenen, så snart den mindste ting går dem imod. På Vuen er der derfor kun to opholdsrum: »La!«, som er et stort lokale hvor drengene, udover at se TV laver deres skolearbejde i den tvungne daglige læsetid under opsyn af en af deres prækter. Desuden findes der hobbyrummet, hvor hver enkelt har sit aflåste skab til opbevaring af personlige ejendele. I fritiden er begge disse lokaler skueplads for alskens aktiviteter og hobbyvirksomhed, og ligger sjældent øde hen.

Lige så meget morskab kan dog også opleves på sovesalen efter sengetid, hvor drengene (på trods af prækternes advarsler) med mellemrum finder det nødvendigt at bruge kræfterne helt op inden de lægger sig

til at sove - til det formål tjener en pudekamp jo ikke dårligt! På første sal ligger desuden Valen og andre »praktiske« rum, ligesom Vuen rummer humre for prækter og mini-prækter.

Lærer og prækter slår tonen an

Prækterne har til opgave at opretholde orden på sovesalene, og håndhæve skolens reglement i samarbejde med sovesalslæreren. De er valgt blandt skolens ældste elever og får til gengæld for deres pligter visse privilegier i deres sidste år på skolen. Mini-prækterne derimod har ingen deciderede pligter, men er som niende-klassere en hjælp for de yngre ved tilpasningen til systemet.

Sidst men ikke mindst bor så sovesalslæreren (Lars Bardram) med sin familie for enden af bygningen. Sovesalslærerens hovedopgave er vel mere på Vuen end på nogen anden sovesal at fungere som både far og mor for alle drengene på alle tider af døgnet. En kæmpe stor opgave, der dog er af så stor betydning for de nystartede sjetteklassere, at Vuen aldrig ville kunne fungere hvis opgaven ikke blev løst. Alt i alt danner prækterne og sovesalslæreren en nødvendig ramme om drengenes daglige liv på sove-

salen, et liv der på trods af - eller måske netop på grund af - manglen på »private gemakker« er med til at skabe nogle gode minder og kammeratskaber, der uundgåeligt vil følge en resten af livet.

En bælmers keder sig ikke

Bælmernes liv foregår i høj grad også uden for selve Vuen, hvor skolens elever har mulighed for at dyrke utallige hobbies og udnytte skolens enorme områder og skønne omgivelser til alle former for leg og mere eller mindre seriøse spil.

Mange af disse aktiviteter er organiseret af skolen og lærerne, men sjette-klasserne har for det meste ingen problemer med selv at finde på noget at foretage sig, som regel i fælleskab. Her har eleverne jo mulighed for døgnet rundt at benytte sig af skolens faciliteter: Helenhallen og Galen til volleyball, basketball, indendørs fodbold, hockey, håndbold, badminton, redskabsgymnastik osv. osv. På Spladsen har vi to store fodboldbaner plus en mindre med håndboldmål, tre tennisbaner samt faciliteter til de fleste former for atletik. Mange går i sløjdkalenderne, hvor der i hvert fald en gang ugentlig organiseres såkaldt frisløjdt for bælmernerne. Her kan de under kyndig vejledning fra en lærer prøve deres kreative evner på både metal og træ, hvilket ikke sjældent resulterer i julegaver til hele familien!

Skolens skønne omgivelser med skove, store græsarealer, søer samt Susåen, giver mulighed for mange andre frie udendørsaktiviteter: Skolen har både robåde og kajaker, som kan lånes når vejret gør det forsvareligt. Når isen dækker vandet fungerer Stark som en fin skøjtebane, lige midt på skolens område.

I skovene er der mulighed for spejdture og hulebygning i træerne - begge dele står for mig i hvert fald som nogle af de bedste og sjoveste oplevelser fra året på Vuen.

Som bælmers har man endvidere leflighed til at melde sig ind i en filmklub, der med mellemrum viser aktuelle film i Helenhallen. Man kan melde sig i fægteklubben, og i det

Nye læsere kan begynde her (Herlovia-proget er nemlig ikke helt let at gennemskue!):

Bælmer - elev i 6. klasse.

Galen - gymnastiksalen.

frime - fritime.

hummer - elevværelse.

Hylen - Helenhallens vestibule.

lal - læsesal, lokalet el. perioden.

mause - middagspause.

peder - popularitetsspreder, dvs. straf.

prækt - præfekt.

Spladsen - sportspladsen.

Standeren - Forstanderen.

Stark - dammen ved flagstangen, egl. Store Park.

valen - vaskesalen.

Vuen - vuggestuen, 6. classes sovesal.

første skolehalvår er der tvungen danseundervisning en gang om ugen - en kilde til megen morskab, og så giver det drengene mulighed for at møde nogle jævnaldrende piger fra omegnen. De erhvervede færdigheder er der rig brug for ved nogle af de mange fester og baller en bælmær skal nå i løbet af sit første år.

Trolledag og Gøye-bal

Skoleårets første festdag er den årlige Fugleskydning arrangeret af 3.g. For bælmærne er det vel nok også en af de sjoveste, da dagen omfatter utallige aktiviteter og underholdende indslag - og altså slutter med dans. Senere kommer Bleballet, hvor de fire yngste klasser med prækter, forældre og lærere fester, danser og morer sig en hel aften. Efter jul kommer så Trolledag, som er skolens stifters fødselsdag: Om morgenen højtidelig andagt og procession i kirken og om aftenen festen, som er delt op i to; de tre yngste klasser med deres damer danser i den gamle festsal, hvor de har større mulighed for at udfolde sig.

Lidt senere på året kommer så Gøye-ballet, hvor underskolen, efter at have overværet niende klasses årlige komedie, danser resten af aftenen.

Udover disse baller deltager bælmærne i løbet af året i diverse fællesarrangementer med resten af skolen, men har dog visse specialiteter for sig selv. Man starter med et besøg hos Standeren på Engelholm i begyndelsen af skoleåret, en dag der altid udvikler sig til en hyggelig og udbytterig oplevelse. En høloft-weekend på Poul Bentzens gård hører med til traditionerne, og senere den hyggelige oplevelse, Tivoli-turen med Bardram, der jo uundgåeligt kan gå galt.

En lykkelig tid - for livet

Alt i alt fremgår det forhåbentlig tydeligt af disse glimt af bælmærnes hverdag, at de på ingen måde behøver at kede sig i fritiden. Som gammel sjette-klasser kan jeg også kun gentage, på mine egne og adskillige andres vegne, at det første år på Herlufsholm står som en lykkelig og glædesfyldt tid i ens erindring. Sådan noget som manglen på humre og forældre i umiddelbar nærhed er ting, der (udover at blive en vane efter et stykke tid) opvejes adskillige gange af de minder og begyndende samt forhåbentlig livsvarige venskaber, der bliver lagt grobund for på Vuen.

PØ

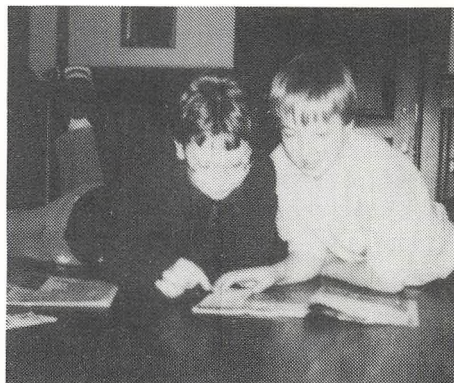
Glæder og sorger med bælmærne

Sovesalslæreren er uden tvivl den mest centrale person når nye sjetteklassere skal introduceres for den nye skoleform - kort sagt kostskolelivet på godt og ondt.

Ved en tilfældighed blev Lars Bardram i 1970 sovesalslærer, da han som lærerkandidat på skolen blev opfordret til at påtage sig hvervet af daværende rektor Kierkegaard. Selv siger han under vores samtale at han aldrig har fortrudt det.

Hvorfor så tidligt hjemmefra?

Selvsamme Bardram har lejlighedsvis sagt, at man ikke er en rigtig herlovianer, hvis ik-

ke man har gået på skolen fra 6. klasse. Selv om disse ord er sagt i spøg, ligger der måske visse kendsgerninger bag.

»Hvad er fordelene ved at komme herved i 6. klasse fremfor senere?«

»Det er jo ikke nogen tilfældighed at netop 6. klasse og dermed drenge i alderen 11-12 år, som de yngste bliver sluset ind i det her-lovianske skole-samfund. Der ligger visse psykologiske aspekter bag, som ikke bør forglemmes. Netop sjette-klassere er gamle nok til at kunne klare en adskillelse fra hjemmet; det mener jeg selv om jeg i de senere år har følt en vis tendens til længere perioder med hjemve end tidligere. De værste kvaler plejer at være overstået efter den første rejse-weekend. Skulle visse forældre af bekymring og omsorg for deres børn vælge at sende dem herved på et højere klassetrin, vil det absolut være misforstået forældrekærlighed. En senere indmeldelse vil betyde at der indfinder sig en pubertetspræget løsrivelsesperiode; derved vil skolestarten meget nemt nærmere blive en straf for »uartig« opførelse derhjemme end den kommende elevs frivillige stillingtagen til kostskolelivet. Den der hjemmefra bliver sendt på kostskole fordi han har gjort »oprør« mod hjemmets familiære rammer, vil også i sine nye omgivelser - og det vil sige under endnu fastere greb og disciplin - prøve kræfter med sin nye modstander«.

Om at slibe kanterne af

Vuen har også sin særlige status som den eneste sovesal hvor eleverne ikke har humre. Privatlivet er stort set begrænset til et skab på 1 x 1 m, ellers er drengene fælles om alt.

»Hvad er formålet med den ordning?«

»Det fælleskab, som herved opstår, bevirker at den enkelte elev, som for eksempel på grund af hjemve eller andet ville blive afsondret, ved at være sammen med de andre nemmere bliver indlemmet i klassen. Desuden sker der en afslibning af kanterne, dvs. at den enkelte lærer tolerance og forståelse for andres meninger og væremåde«.

Erik Høeg.

Michael Pagh Schou.

»Når Vuen er så speciel en sovesal, så må sovesalslærervirket der indebære visse specielle arbejdsmæssige aspekter?«

»Først og fremmest er Vuen den tidsmæssigt mest krævende sovesal - det er også klart når man har in mente at hele, eller i hvert fald en hel del af den fundamentale opdragelsesfase netop ligger her. Til daglig består arbejdet primært af at indpode sjette-klasserne det de fleste vil forstå ved almindelig dannelse, og det kan være helt ned til banale ting som at lære at holde rigtigt på en gaffel og tiltale høfligt. Mens ældre elever med en højere grad af selvstændighed selv ordner indbyrdes problemer, går sjette-klasserne oftere til sovesalslæreren for at få bilagt private stridigheder. Alle disse faktorer indvirker selvfølgelig på sovesalslærerens evne til at holde privatlivet og sovesalslærerjobbet adskilt, da mine eventuelle private problemer overhovedet ikke bør influere på min opførelse over for dem, mens deres i høj grad vedkommer mig. Altså er en rejseweekend et tiltrængt pusterum, hvor jeg kan dyrke privatlivet,« svarer hr. Bardram, som dog tilføjer at man i de lange ferier godt kan få en fornemmelse af at der er for stille.

Sorger og glæder?

Vi spurgte hvad der var de største glæder og sorger ved at være sovesalslærer på Vuen.

»Det mest glædelige, det er når et hold er lærenemt, det giver en masse overskud for sovesalslæreren til at arrangere sjove ting som f.eks. sørøverleg; dermed har holdet det også godt - og det er nok den største

glæde. Hvad sorger angår er der for mig absolut ingen tvivl: den absolut største sorg er når sjette-klassere går ud af skolen på grund af hjemve - det føler jeg nemlig som et personligt nederlag«. (Det kan i denne forbindelse nævnes at der i hr. Bardrams periode på Vuen, siden 1974 kun er gået to elever ud grundet hjemve).

Det afsluttende spørgsmål drejer sig om, hvorvidt hr. Bardram kunne ønske noget ændret ved skolen.

»Jeg ville ønske at sjette-klasserne, der fra Vuen kommer uden privatliv, når de kommer til 7. klasse skulle bo på firemandshumre i stedet for på tomandshumre. Det ville bevirke at den tidligere omtalte afslibning af kanter ville blive udviklet.«

E.H. + M.P.S.

Tre »rigtige« bælmere.

Som et modstykke til mediernes ofte misvisende skildringer af Herlufsholm og dens elever, bringes her et interview foretaget af diple med diple. Det er meget vigtigt at understrege, at netop kun sådan en kombination kan være det rigtigste, idet den specielle stemning og mentalitet, der findes på Herlufsholm, da ikke bliver mistolket.

De tre diple, der blev valgt til at være »ofre«, er alle 6-klassere. De har vidt forskellig baggrund for at gå på Herlufsholm Skole, hvilket iøvrigt er karakteristisk for diplene. Groft skitseret kan man sige, at en trediedel af diplene går her, fordi forældrene bor i udlandet, en anden trediedel går her af traditionsmæssige årsager, mens sidste trediedel har valgt Herlufsholm p.g.a. famillemæssige forhold.

Morten Carlsen (13 år), Søren Østergård (12 år) og Johannes Belling (12 år) havde alle forventninger om venner for livet og sikring af job efter endt uddannelse som de primære grunde til at vælge netop Herlufsholm.

F.eks. sagde Morten: »Den største forventning var nok, at kammeratskabet ville være vældigt godt, fordi man jo er sammen i døgnets 24 timer. Desuden har man selvfølgelig den tanke, at ens fremtid vil blive sikret«.

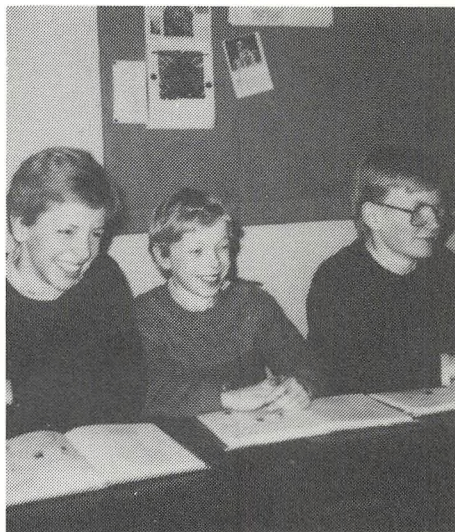
Til dette tilføjede Søren: »Ja, for disciplinen og det at man er sammen hele tiden gør, at man ikke kun skal tænke på sig selv, men at det er nødvendigt, at man også tænker på de andre; ellers ryger man hurtigt ud af kammeratskabet«.

Johannes sagde: »Sikring af uddannelsen må være det vigtigste, det var derfor jeg valgte Herlufsholm«.

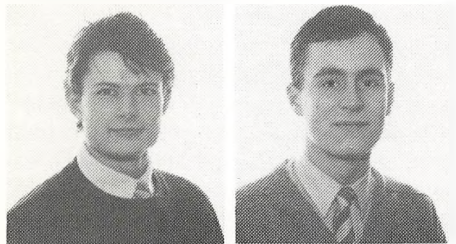
Herlufsholm har som bekendt et ry for, at det virkelig er et sted, hvor man lærer noget, og hvor traditionerne holdes vedlige. Søren: »Jeg synes traditionerne er skægge, og så giver det sådan en speciel stemning over vores lille »samfund«. Forventningerne til skolen gjaldt altså ting som kammeratskab, traditioner, en vis disciplin og hensyn til fremtiden. Om noget af dette holdt stik, skal vi nu høre om.

Hvad man har ventet sig

6-klassernes forventninger til disciplinen og kammeratskabet var nok skruet op af engelske kostskolefilm de havde set, og de kostskolehistorier de havde hørt. Morten siger: »Der var ikke nær så meget disciplin som jeg havde forestillet mig, vi fik en masse regler, men jeg kunne godt se disse regler var nødvendige«. Søren, som har haft to

brødre på Herlufsholm, siger: »Jeg havde hørt meget fra mine brødre, både positivt og negativt, og hvad de havde sagt kom til at holde stik. Der er en masse regler, men de er både retfærdige og nødvendige, og jeg har ikke noget imod at vi bliver kørt med fast hånd, f.eks. med lektielæsning«. Om en anden meget vigtig ting, nemlig kammeratskabet siger Morten: »Da vi kom, var vi alle

*Michael Ørbech.
Carl Christian Liebe.
Nicolas Olzowski.*

meget generte, men vi begyndte meget hurtigt at snakke med hinanden. Der er ingen tvivl om at den første tid er den sværeste, men da hjalp de store også«. Om dette mener Søren: »Jeg levede mig ind i det hele meget hurtigt, og syntes at det var sjovt at klare mig selv, jeg syntes også at der fra det første øjeblik var et godt sammenhold i klassen«. For Johannes er alting nyt, idet han først kom efter juleferien, han siger: »Det er meget svært i starten, jeg har meget hjemme, men mine kammerater er meget søde overfor mig, og prækterne har også hjulpet mig lidt igang«.

Man lærer en smule diplomati

Efter nu at have været på skolen i et halvt års tid har de fleste indset at reglerne ikke bare er til for at genere, men har yderst nødvendige funktioner, som i sidste ende vil være til deres egen fordel, Morten har denne kommentar: »Det er godt at vide at vi

gennem dette system bliver forberedt til den ydre verden; vi lærer både at begå os ordentligt og samtidig lærer vi en smule diplomati, hvad der ikke rigtig kan undgås, når vi sådan gnider os op ad hinanden dag ud og dag ind«.

Den stramme timeplan er egentlig heller ikke 6. klassernes største hovedpine, omend man gerne bander og svovler over at man absolut skal afbrydes midt i noget spændende. Næ, det der er mest påfaldende er manglen på piger, hvortil Søren siger: »Jeg mener pigerne ville være sjove at have omkring sig og jeg savner dem også; men jeg mener også at de kun ville være med til at skabe splid i klassen; desuden ville selve ideen med kostskole gå i stykker«.

Til spørgsmålet om drengene har haft større skuffelser i deres tid på skolen siger de: »Nej, egentlig ikke... ikke direkte i hvertfald, men i begyndelsen var det nok lidt svært at blive vant til de nye forhold, især at der ikke var nogen mor der kom og sagde godnat til en«.

M.Ø. - N.O. - C.C.L.

Jacques hjælper Morgan med »bør« og slips.

Hvis en dreng er glad hjemme, er han også glad for at gå her

Nye vaner og skikke

Jeg spurgte 6. klasses dansklærer, **Bent Zwergius** hvad det mest almindelige problem blandt nystartede 6. klassere er?

»Det mest almindelige problem blandt nystartede 6. klassere er at falde til. De er vant til hjemme fra at lave deres lektier når de har lyst, her skal de indfinde sig på lal på et bestemt tidspunkt. De skal spise når en klokke ringer, og langt hurtigere end normalt, så det er også et ret hyppigt problem. De udtryk vi bruger ved bordene kludrer de normalt også i i begyndelsen. At gå i seng klokken 21.30 kan også være svært at vænne sig til.

Det hierarki der hersker her på Herlufsholm er endnu et problem. Her har de store forret til alt. Hvis en 6. klasser stædsrer tilbage fra bordet for at få en badmintonbane, og får den, kan det ske at han må vige for en ældre elev. Hvis han protesterer bliver han vist ud, mere eller mindre hårdhændet.

»Hvor hurtigt er De i stand til at bedømme en elev?«

»Jeg er i stand til at bedømme en elevs faglige kunnen på ca. 8 dage. Det er derimod sværere at bedømme dem menneskeligt, og deres motivation til skolearbejde. Det tager et par måneder, og de skal først lære deres nye kammerater at kende, inden de er inde i en normal rytme«.

Når dansk er et problem

»Hvad sker der med en elev der f.eks. har boet i udlandet og har mistet en del dansk?«

»Ja mange elever kommer fra udlandet og nogle mangler noget dansk. De, der mangler mest i deres danske, går hos Fru Casmo-se, som giver dem den grundlæggende grammatiske forståelse. Selve det at tale, lærer de meget hurtigt, når de går sammen med deres kammerater. Ekstratimerne foregår i de fag de er gode til; og der har boet i Kenya er normalt ret god til at tale engelsk, så hans eventuelle ekstratimer foregår i en engelsktime. Disse elever deltager

også i normale engelsktimer, hvor de dog læser en bog, som de skal aflevere referat af. Dette gør man for at fastholde elevens engelskkundskaber«.

Eksemplets magt

»Hvor stor indflydelse har kammeratskabet i en klasse på niveauet i klassen?«

»Kammeratskabet har i høj grad indflydelse på niveauet i klassen. En dreng i 6. klasse er netop i den alder, hvor han modtager mange indtryk fra kammerater og præfeker. Hvis niveauet i en klasse er højt kan et godt kammeratskab være med til at trække enkelte mindre gode elever op, og omvendt. Også på sovesalen modtager de indtryk, her fra deres præfeker. Hvis en præfekt laver mange lektier, vil diplene normalt følge hans eksempel og lave deres lektier. Derfor er det specielt vigtigt at præfekerne på Vuen er gode«.

De glomsomme og de glade

»6. klasse laver som helhed det de får besked på. Der findes dog enkelte som p.g.a. hjemlige forhold kan være ligeglade, og »glemmer« at lave deres ting; de »glemmer« deres ting og bruger tid på at hente dem, og forstyrrer samtidig timen».

Et positivt eksempel synes Hr. Zwergius dog skal nævnes. Hver lørdag, hvor 6. klasse har to dansktimer og én historietime, læser han historie for sine klasser. Han havde p.g.a. processionsprøve ikke fået læst historie for dem i dansktimerne, og tilbød dem så at læse for dem i historietimen. De havde om Romerriget og var mere tilbøjelige til at have om Romerriget end at høre Skatteøen. En generel ting synes Hr. Zwergius burde nævnes: Familieforholdene i hjemmet influerer fantastisk meget på drengene.

«Hvis en dreng er glad hjemm, er han også glad for at gå på kostskole, og han får lavet sine lektier. Hvis hen derimod er ulykkelig flytter problemerne med ned på skolen og forstyrrer ham i hans lektielæsning og samliv med kammeraterne«.

Hr. Zwergius brugte her et gammelt ord-sprog: »Nissen flytter med«.

Præktens to bud: Retfærdighed og konsekvens

Erik Madsen

Jeg talte med to af 6. klasses præfeker, **Michael Ørbech** og **Carl Liebe**, som indledte med at udforme to bud for sig selv: Retfærdighed og konsekvens!

Jeg spurgte dem om hvordan de da behandlede de nye 6. klasser?

»De første to uger bliver alt kørt meget løst. Når de gør noget forkert, retter vi bare på dem, men de får ingen straf. De bliver først langsomt ført ind i systemet, og lærer mange af de uskrevne regler der findes på Herlufsholm; både af præfeker og af minipræfeker, som fungerer som en slags guide hele året for 6. klasse.

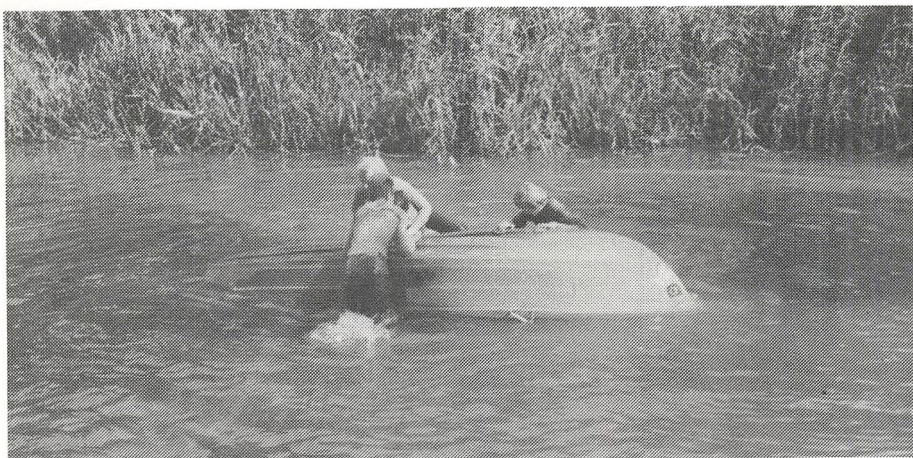
Med hensyn til lal, sidder vi i begyndelsen inde i læsestuen hele lal, og når de beder om tyrelov checker vi dem. Nu er vi gået

over til at sidde på vores humre, og de kommer ind på vores hummer når de skal spørge om tyrelov, og vi tager kun stikprøver nu! De fortæller videre: »Det er lidt af et problem at få de små til at tie stille i begyndelsen, når de er gået i seng klokken 21.30, men det er i orden nu. Et godt middel til at få drengene til at sove, er ved at læse historie for dem, for når man er færdig sover de fleste, og de der er vågne er så døsige at de ikke gider at snakke«.

Jeg spurgte dem også, hvad de mente at formålet med en straf er, og her svarede de: »Straffene er med til at holde systemet vedlige, og vi håber at de også vil lære af dem. Man siger »fy« til dem og beder dem om at skrive en peder, og håber på at eleven vil tænke over, hvad han har gjort mens han aftjener pederen. Når de en enkelt gang lærer på sovesalen, kommer de ned på gangen til afkøling. Dette er med til at opretholde en vis disciplin, og med til at give dem en god opdragelse«.

Som afsluttende kommentar: »Gensidig respekt er en nødvendighed for at sovesalen skal kunne fungere«.

E.U.

En bælmær keder sig aldrig!

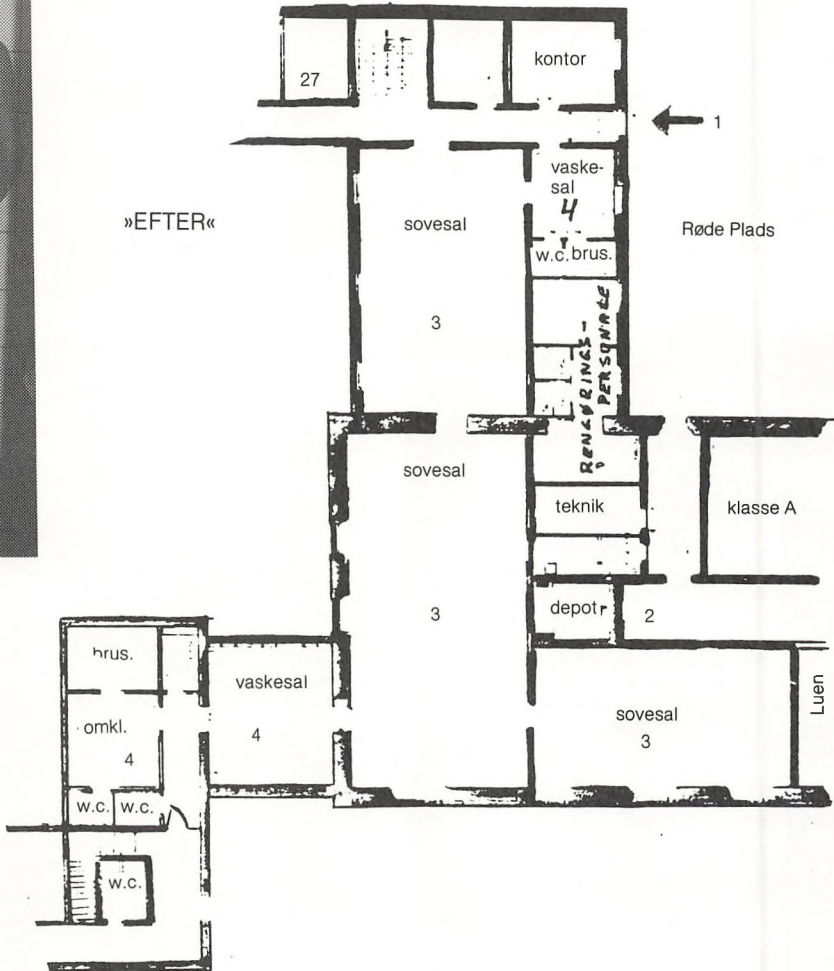
Lassen- gårdens ombygning

En ganske omfattende ombygning og modernisering har fundet sted på Lassen-gårdens sove- og vaskesale, og samtidig har byggeriet berørt østenden af Skolebygningen samt Stalden, dvs. Skolebygningens tilbyggede fløj ud mod Røde Plads. I det vi henviser til tegningerne af »før« og »efter«, indskrænker vi kommentarerne til det mindst mulige:

Indgangen til Lassengården fra Røde Plads (1) er flyttet, samtidig med at man konsekvent har placeret sovesalslærerkontoret i »portner-position« ved indgangen. Den gamle vaskesal i Skolebygningens østende er sløjftet, og forbindelsen mellem undervisningsområdet og sovesalen er spærret af et depot (2) - samtidig har man fundet plads til teknikum samt kantine- og omklædningsrum for rengøringspersonalet, længe ønskede faciliteter.

Det vigtigste mål med ombygningen fremstår i form af et større sammenhængende sovesalsareal (3) fordelt over tre enheder, samt de nyindrettede omklædnings- vaske- og toiletrum (4). Disse har nu fået en mere logisk placering så de naturligt passer af diplene på vejen mellem dagområderne, humrene, og sovesalene.

Dario Fo's entre på den herlovianske scene

Fire elever fra 3.g har sammen anmeldt 2.g'ernes skolekomedie 1984.

Chr. Castenskiold, Stig Haldan,
Hermand Haraldson, Peter Heering.

D. 30. november opførtes traditionen tro 2.g's store skolekomedie. De spillede i år Dario Fo's »Det 7. bud - stjæl lidt mindre«, og som instruktør til dette havde de valgt adjunkt Jens Krogh-Madsen.

Stykket handler i korte træk om en civiløkonoms forsøg på ved hjælp af nogle dokumenter at afpresse penge fra samfundets spidser. Dette ser efter adskillige intriger også ud til at skulle lykkes, men bliver i sidste øjeblik afværget af »Excellencen«.

Forestillingen varede ca. to timer, og publikum blev rigeligt underholdt gennem stykkets forløb. Blandt de mange morsomme passager kan bl.a. nævnes da »Sarkofagofoben«, Poul Østergaard roede afsted over scenen i en ligkiste, eller da de 7 sindssyge tossede rundt på scenen med den skøre professor, Tina Donnerup i hælene - for ikke at glemme da de tre ludere blandede sig i de festlige gemytligheder. Selv om her er nævnt nogle af de vespillede roller, var der *mange* andre som lige så godt kunne fremhæves.

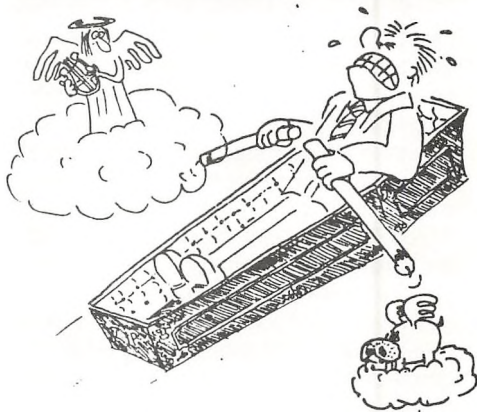
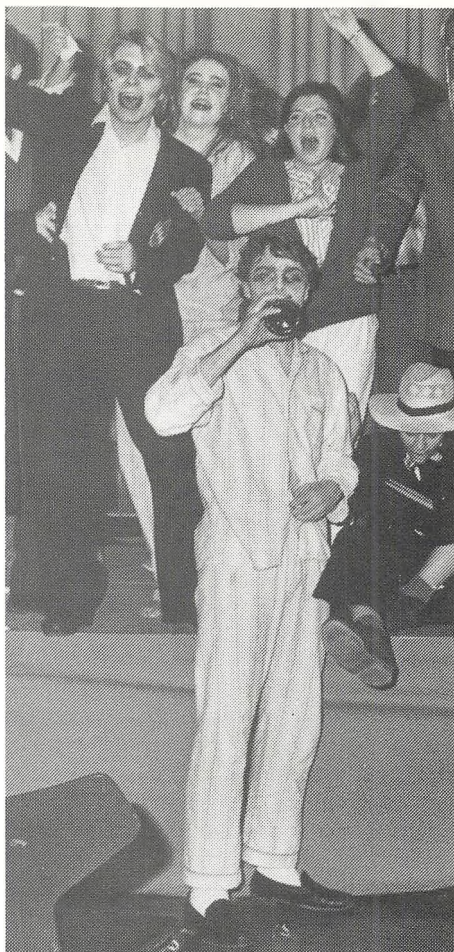
Det mest bemærkelsesværdige og utraditionelle ved oplevelsen var måden stykket var opført på. Som ikke tidligere set benyttede man i år cabaretvirkemidler som sange og levende musikledsagelse fra et band af elever fra 2.g!

Desværre bevirkede Helen-hallens dårlige akustiske forhold og skuespillernes delvise mumlen, at sangenes tekst var vanskelig at forstå - men effekten var god nok.

Scenografien gjorde også sit til den store succes: den dystre kapelstemning opnåedes fx. fortrinligt af de fremragende kulisser, ligesom specialeffekter med røg og brand fungerede flot.

Aftenen forløb som planlagt, og efter stykket afholdtes komedieballet - til alles store fornøjelse, selv om det dog i år sluttede relativt tidligt.

Alt i alt var »Det 7. bud - stjæl lidt mindre« en stor succes, og 3.g vil hermed gerne takke 2.g for en herlig aften.

Den løbende debat om *Overgangen fra grundskole til gymnasium.*

Helenhallen var i sidste skoleår rammen om et fællesmøde for lærere fra gymnasierne i Næstved og fra de »afleverende skoler« (altså også Herlufsholms egne lærere fra grundskolen samt lærere fra Ll. Næstved skole). Nogle af synspunkterne i cand. psyk. og cand. mag. Katrine Hjorths foredrag kan kort sammenfattes som følger: Mange unge finder overgangen vanskelig fordi de ikke føler den tryghed som de har kendt i den gamle kendte klasse, og i forholdet til en klasselærer der kunne samle sig om kontakt på et menneskeligt grundlag fremfor en udelukkende faglig. Mens vi lærere i gymnasiet ofte kun ser på det faglige hop fra den ene skoleform til den anden (og noterer os »de tavse piger« over for de »aktive drenge«, der nu endelig synes at vågne af den intellektuelle puppetilstand) - så synes de unges indbyrdes relationer at være langt vigtigere for dem selv. Anbragt i en ny kammeratgruppe skal man markere sig i forhold til de andre. For pigerne ligger styrken (og sårbarheden) i udseendet: man dyrker sit tøj og en avanceret make-up og lader sig gerne beundre. Drengene derimod bliver højrestet diskuterende, dominerende i forsøget på at »markere territoriet«. Begge dele kræver størstedelen af en 1.g-ers psykiske energi.

Mødedeltagerne kunne skrive under på en stor del af disse sandheder. Ved overgangen til indeværende skoleår tog Poul Bentzen initiativ til at nedsætte et »kontaktudvalg« på Herlufsholm, som specielt skulle fokusere på den indsats vi på kostskolen kunne gøre for at støtte kostskoleelevens overgang fra grundskole til 1.g.

Foruden en dialog ml. faglærerne resulterede diskussionen i en »oplysningskampagne« i de nuværende 9. klasser. For en del kostelever, som ikke fysisk skal skifte skole, men kun lærere og skoleform og i et vist omfang kammerater, kan der være en tendens til at undervurdere gymnasiets krav og

glemme at komme op i omdrejninger eller erkende betydningen af nye selvstændighedskrævende arbejdsformer. Kampagnen har både involveret besøg af gymnasiets faglærere i 9. klasserne og af ældre gymnasiekammerater med tilhørende pep-talks.

At overgangen rummer væsentlige og komplekse problemer synes alle at erkende, og dette afspejledes da også i et forslag fra Karen Fanø, Hvidtfelt og Mads Nielsen til lærerrådet om at anbefale en ansøgning til direktoratet: man ønskede på forsøgsbasis at indføre en klasselærerordning (med en tilkøbt »klassens time«) for 1.g fra næste skoleår.

Da forslaget ikke vandt tilstrækkelig tilslutning i første omgang, skal detaljer ikke omtales nærmere. Diskussionen vil dog uden tvivl fortsætte. Tilsvarende tanker var oppe på efterårets rektormøde, og gymnasiedirektoratets forslag til reform af gymnasiestrukturen omtaler ligeledes klasselærerfunktionen.

Tanken er endvidere blevet drøftet med en 1. og en 2.g, og forbrugerreaktionerne var pudsigt nok forskellige: 1.g-erne afviste temmelig kategorisk »klassens time« som pjat og mente at være vokset fra klasselæreren, som kunne være udmærket i folkeskolen. 2.g-erne derimod indrømmede at overgangen havde været vanskelig; de faglige problemer var tit store og blev forværret af at mange var for utrygge ved de nye kammerater til at kunne støtte hinanden effektivt. På den baggrund mente de en klasselærer kunne blive særdeles nyttig, og en klassens time behøvede slet ikke at udarte til psykologiserende kagespisning eller strikkeklub. Forslagsstillerne havde da også, foruden de sociale funktioner, skitseret en række mulige eksakte aktiviteter: vejledning i læse- og studieteknik, i håndbogs- og biblioteksbenyttelse, i rapportskrivning o.l. ud fra en erkendelse af at et bevidst arbejde

Fortsættes side 21

Nogle - lidt - kætterske tanker om »Trolleprisen«.

Hans Hansen

I 1983 blev »Trolleprisen« uddelt for første gang. Ideen var opstået i lærerkollegiet med Mads Nielsen som egentlig ophavsmand, men også elevrådet fandt, at det var en udmærket idé. Der blev stillet store forventninger om, at snart skulle hele skolen og det meste af Næstved syde af elevaktivitet.

Forventningerne blev til dels indfriet. Der kom mange besvarelser og af en forbavsende høj kvalitet. Især de manuelle besvarelser, var der mange af. Måske fordi årets emne, »træk« i særlig grad indbød til manuel aktivitet. En skeptiker ville måske nok kunne have bemærket, at motivvalget var lidt begrænset, og at hvis de følgende års emner blev jern, papir og glas, ja - så ville vi også få stifternes våben smedet i jern, klippet i papir og bøjet i neon.

I 1984 kunne vi præmiere nogle besvarelser, der var af virkelig fremragende kvalitet. Men der var kun indkommet et enkelt forslag ud over de tre, som blev præmieret, og antallet af indsendte forslag er ikke større i 1985.

Jeg tror, det var Mogens Jensen, der engang udtalte, at her på Herlufsholm har vi ikke alene mange traditioner, men vi skal ikke foretage os noget ret mange gange, før det bliver til en tradition. Vi er ved at få en sådan ny tradition: på Trolledagen kan nogle ganske få fremvise noget virkelig godt, mens alle andre er passive.

med lektier og hjemmeforberedelse er blevet opgivet mange steder i folkeskolen.

Endelig var 2.g-erne inde på at elevrådskontakten til klassen kunne placeres i klassens time. Elevdemokratiet er ofte stedbarn i skolen, og denne »spæde baby« kunne nok behøve sit eget område for at blive plejet og få lov at vokse.

På trods af problemer oplever de fleste

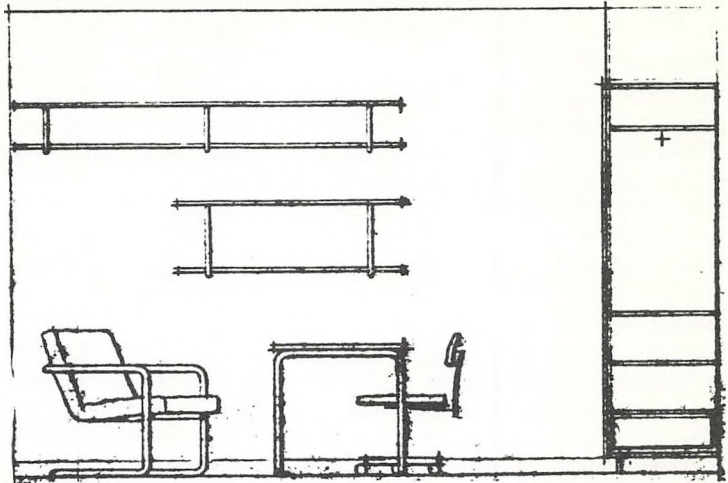
I foråret oplevede vi et arrangement, der var ganske anderledes. Det var en koncert, hvor alle klasser, der har musik, opførte et musikstykke. Det blev måske lidt af en mammutforestilling, og kvaliteten var veksellende, men sjovt var det. Både for os, som næsten kun fik lov til at se på, og for de deltagende. Der blev for resten ikke foretaget nogen bedømmelse af det fremførte eller uddelt præmier.

Måske kunne vi lave noget ligende, der kunne erstatte »Trolleprisen«. Vi kunne beholde ideen med det fælles emne, og derefter skabe forventning om, at hver eneste klasse i fælleskab stillede med en besvarelse af emnet på Trolledag. Det kunne være en duplikeret afhandling, noget som kunne udstilles, eller noget der kunne opføres. Lærerkollegiet kunne hjælpe til ved at tildele hver enkelt klasse en assisterende lærer, hvis hjælp og undervisningstimer (i begrænset omfang) de enkelte klasser kunne inddrage i det omfang, de selv ønskede det. Måske ville det være klogt at sige, at 2.g ikke burde deltage, da de plejer at bruge meget tid på skolekomedien.

Trolledag ville blive en slags temadag, og det var vel ikke det værste, der kunne ske, når vi lægger vægt på, at Trolledag også er en skoledag. Hvis man ønsker at bevare konkurrencemomentet, kunne der vel indenfor det nuværende budget blive råd til en teatertur til København (uden pædagogiske bagtanker) eller en klassefest for to eller tre vindende klasser.

overgangen fra grundskole til gymnasium som en positiv udfordring, en bekræftelse på at man er ved at blive voksen. »Man bliver behandlet som et voksent menneske, og man kan fremføre sine meninger og føre en samtale med læreren uden at føle sig presset eller ilde til mode, fordi man har andre synspunkter«. Sådan beskriver en 1.g-er sit indtryk af det nye.

Interview med de kommende ledere af pigekollegiet. FØR PIGERNE KOMMER

Pigehummer med fast møblering.

Veteran come-back

Lone og Jørgen Hvidtfelt har indvilget i at tiltræde som sovesalslærere på Birgitte Gøye gården og således startede det historiske projekt, Herlufsholms pigekostafdeling. Under en rundgang i kollegiebyggeriet (som forlængst er under tag og lukket, så den indvendige klargøring kan skride frem som »vinterbyggeri«) har Kontakt spurgt om baggrunden for denne beslutning.

Vi har jo tidligere fungeret 9 år som sovesalslærere. 2 år på Mygningen 2. sal og 7 år på Mygningen 1. sal. I 1977 trak vi os tilbage til »privatlivets fred«, og der havde vi egentlig regnet med at forblive. Men tilbuddet om at starte det første pigekollegium i Herlufsholms historie lød så spændende, at vi besluttede at acceptere - også fordi det passede udmærket ind i vore øvrige planer. I modsætning til 1. omgang, hvor det var mig, der var ansat, er vi nu ansat som par. I og med at der er tale om et pigekollegium, vil det jo i sagens natur være Lone, der kommer til at klare en del af problemerne.

Planlægning af det praktiske

Har I på nogen måde kunnet være med i planlægningen?

Fra det øjeblik, vi accepterede - og det var i maj måned - har vi været involveret i planlægningen. De fysiske rammer lå på det tidspunkt fast, så vores »indflydelse« har kun været gældende vedrørende indretningen af de enkelte rum. Og på dette punkt har vi haft et udmærket samarbejde med direktør Rasmusen og arkitekt Schmidt Christensen. Vi har bl.a. diskuteret indretningen af de enkelte »humre«, som vil blive indrettet med en fast møblering, møblering af opholdsstue m.m.

Byggeriet skrider planmæssigt frem - og vi regner med at kunne flytte ind til april eller maj.

Pudsigt nok skulle Sorø jo »komme først« med en pigekostafdeling og tilmed også starte med en mandlig sovesalslærer! Har man kunnet lære af Sorø i denne forbindelse?

Vi har endnu ikke talt med Jon Villadsen fra Sorø, men det vil vi nok gøre inden starten, selv om det ikke er sikkert, at deres erfaringer direkte kan overflyttes til Herlufsholm. Også på Sorø er det jo ægtepar, der er ansat, så om det er den mandlige eller kvindelige del af ægteparret, der står som den formelle leder, er efter vores mening ikke afgørende.

Kan man på nuværende tidspunkt danne sig noget indtryk af ansøgerne til Herlufsholm?
Vi ved, at en række af de nuværende piger på skolen søger ind på Gøyegården. Det drejer sig om ca. 7 piger til den kommende 3.g og 3 piger til den kommende 2.g. Desuden regner vi med at optage ca. 10 piger i 1.g, og på nuværende tidspunkt er der ansøgninger fra ca. 8 piger, så vi føler os overbeviste om, at der vitterligt eksisterer et behov. I forhold til sammensætningen af drengeklientellet, vil der blandt pigerne - i hvert fald i starten nok være et større element af udenlandsdanskere. Skolen har gjort opmærksom på den nye mulighed i »Nyt fra Danmark« og »Danmarksposten«, to blade, der specielt henvender sig til udenlandsdanskere.

Hvordan adskiller kollegiebygningens indretning sig fra drengenes?

Principielt indrettes den nye bygning som de sidste, der er opført for drengene, men hver gang man bygger nyt, kommer der en række forbedringer i forhold til det eksisterende. Af specielle »kønsmæssige« ændringer kan det noteres, at den nye bygning forsynes med vaskeri og strygestue, ligesom køkken- og opholdsfaciliteterne forbedres. Desuden muliggør beliggenheden af den nye bygning, at der kan indrettes en dejlig solgård ned mod Susåen.

Hvorfor holder man fast ved sovesale, endog ret store. Selv konservative engelske kostskoler skifter signaler på det område, og Sorø har opgivet dem forlængst.

Som sagt var alle de ydre fysiske rammer fastlagte, da vi accepterede tilbuddet. Vi ved, det er rektors opfattelse, at pigerne har ønsket at bo under samme forhold som drengene. Det er muligt, at sovesalene vil vise sig at være for store, men i så fald er det nemt praktisk at opdele dem i mindre enheder.

Uden prækter!

I har tidligere eksperimenteret med at afskaffe præfekt-systemet hos en tilsvarende aldersgruppe elever på Mygningen. Vil I også køre uden præfekter hos pigerne?

Ja det vil vi. Både fordi vi ikke tror på en slavisisk overføring af drengenes reglement til pigerne, og fordi vi mener at vi bedre kan nå det ønskede resultat uden. Men selv om der ikke findes formaliserede præfekter, er der da intet til hinder for, at de ældre elever kan fungere som en støtte og stabiliserende faktor.

Bliver der specielle færdselsregler med »han-forbud« på Gøyegården?

Her kan svares kort og præcist: nej. Under bal og efter sengetid er der naturligvis ingen gæster på Gøyegården, men ellers vil der - som på drengenes område - være åbent for pigernes gæster.

Skal pigerne selv have indflydelse på udformningen af reglementet eller vil det blive kopieret direkte efter drengenes?

Igen er udgangspunktet her, at pigerne søger Herlufsholm for at komme til at leve under samme forhold som drengene. Der vil naturligvis blive et specielt uniformsreglement for pigerne, men ellers vil vi her - som på andre områder - forsøge at forholde os pragmatisk til problemerne. Hvis der er områder, der fungerer uhensigtsmæssigt, vil vi diskutere dem med pigerne og justere reglementet. I øvrigt er det således, at der hersker stor frihed for de enkelte sovesale til selv at udforme det interne reglement, og på Gøyegården vil det naturligvis ske i et samarbejde med pigerne.

Hvorfor vælge kostskolen?

Hvordan kunne I beskrive berettigelsen af en pigekostskole for denne aldersgruppe - bortset fra det oplagt praktiske behov som afstand o.l. kan skabe? Hvorfor skulle forældre »vælge« kostskolen og hvad kan den unge pige have af fordele ved det?

Bortset fra det rent praktiske spørgsmål om afstand, som man naturligvis ikke skal se bort fra, kan der være to gode grunde til at sende sin datter på Herlufsholm. For det første den - også praktiske - at man måske har sin søn gående der, og det derfor kan være både praktisk og på andre måder betryggende også at have sin datter der. Derudover håber vi på, at opholdet på en kost-

Fortsættes side 24

Redaktionen har modtaget:

LUS PÅ HERLUFSHOLM!

Vor dejlige, gamle skole er blevet befængt med en ondartet lusetype, som optræder flokvis, da de som enkeltindivider lider af kronisk fejghed. Denne gemene luseart, som på latin benævnes: *Pediculus maleficus vulgaris*, frit oversat til dansk: »Skammelige undermålere i Herlufsholm Skoles lavere klasser« - eller kort og godt: »Skamlus«, spreder uhygge og misstemning. De tilhører en klasse af lavere bløddyr med minimal intelligenskvotient, afstumpet følelsesliv, udstående ører, og afladede kroppe. Deres primitive bugside er forsynet med overdimensionerede fødder, hvormed de langsomt kryber om på lokaliteter som Stark og Museumsbygningen, lurende på sagesløse ofre blandt daple, som typisk overgøres med verbal gylle, sne (gerne indeholdende grus, sten eller andre gemenheder), når de pågældende træffes i undertal.

Denne plagsomme luseepidemi, som er en skænsel for vor skole, bør bekæmpes med alle til rådighed stående midler.

Almindelig renlighed er det bedste værn imod lus, men undertiden er dette ikke nok.

- I visse egne af verden findes lus overalt, og tidligere var en udryddelse ganske umulig. I dag kan de effektivt bekæmpes med midler som DDT, psykiatrisk bistand, bortvisning eller sågar undervisning i tolerance og elementær social adfærd.

Det haster med at komme i gang! Og der appelleres hermed til alle konstruktive kræfter på Herlufsholm Skole: Lærere, forældre, ansvarsbevidste og modne elever. - Det haster! - Vor skole er på vej til at udvikle sig til et fristed for *Pediculus maleficus vulgaris*.

Personligt mener vi, at de ikke bør bekæmpes på deres egne primitive præmisser, men langt snarere med en højere kulturs midler: Lex: »Ånd er magt.« - Eller som det hedder på sydsjællandske: »Det bedste for-svar er t møggrab.«

Daple fra 2.g.

For ikke at udsætte nogen brevsriver for primitive »direkte svar på »tiltale« undlader Redaktionen undtagelsesvis at oplyse afsender på indlægget. og håber i øvrigt at Trolletalens ord om tolerance vil blive virkeliggjort uden yderligere diskussion.

Fortsat fra side 23.

skole kan have en række personlighedsudviklende virkninger, en udvikling af større selvstændighed, en mulighed for et større socialt engagement - i ordet socialts brede betydning - som kan være værdifuldt.

Kostskolemiljøet har ofte været omtalt for sin robuste omgangsform og tone. Kunne man tænke sig at der ville opstå en noget blidere Gøye-stil?

Nej, det tror vi ikke.

Man har naturligvis sjældent et objektivt billede af sig selv, men vi mener ikke, at vi i de 9 år, vi fungerede sidst, anvendte nogen »barsk mandfolketone«. Derimod er det klart, at pigerne i starten vil være »interessante« både for drengene og evt. også for pressen. Her tror vi, at vi kommer bedst gennem denne nyfigenhedsfase ved at forsøge at forberede pigerne på den og ved i det hele taget at forsøge at behandle det åbent, humoristisk og fordomsfrit. Vi opfatter vores opgave som den at bringe Gøye-gården godt fra start. Forløber de første par år uden de store vanskeligheder, tror vi ikke, der er tvivl om, at det kvindelige islæt vil blive en positiv fornyelse for Herlufsholm.

M.N.

En oversigt over efterårets resultater.

BASKETBALLSTÆVNE

Den 9. januar 85 deltog piger fra Herlufsholm i et basketball-stævne i Roskilde.

Der har ikke været arrangeret egentlig træning for pigerne - men vi har underholdt en del af jer i pauserne ved at spille nogle træningskampe i Helenhallen.

Stævnet forløb tilfredsstillende.

I.G.-pigerne havde kun meget få på holdet, der tidligere havde prøvet at spille basket. De måtte derfor ofte have »oversat« dommerens »viften med armene« til almindelig dansk. Men spillemæssigt blev de bedre undervejs i stævnet. Den første kamp var mod Stenhus og her vandt Stenhus »kun« med 18-12, efter at have været forud 10-0. Næste kamp var mod Køge Amtsgymnasium, og nu havde pigerne forstået, at der skulle dækkes op. 1 minut før kampens afslutning stod det 10-8 til os. Var dette blevet resultatet havde der været pointlighed i puljen. Men desværre scorede Køge, og kampen endte 10-10. Køge gik så videre og vandt senere I.G.-stævnet ved at slå Roskilde Amtsgymnasium 24-10.

2.g.-pigerne var nok ude i den hårdeste konkurrence. Denne række spillede om at gå videre til et større stævne i Jylland.

Der var mange gode spillere på vores hold, som er Herlufsholms stærkeste pighold. Men pigerne fik en uheldig start, og fik ved en fejltagelse de urutinerede spillere sent på banen samtidig i første periode. Kampen endte 29-14 til Roskilde Amtsgymnasium, hvorefter Herlufsholm var henvist til at spille om 3. og 4. pladsen mod Stenhus, og her vandt Herlufsholm 24-20.

Roskilde Amtsgymnasium vandt stævnet ved at slå Himmelev 54-11 i finalen.

Pigerne fra 3.g. spillede første kamp mod Haslev og vandt denne 18-13 og Haslev blev senere den officielle vinder af denne

række! Næste kamp var mod Nykøbing F. Dette blev en meget hård og lang kamp. Hvis vi vandt eller fik uafgjort var vi puljevindere, vandt Nykøbing var der pointlighed i puljen! Vi startede med at føre 10-0, men så skiftede Nykøbing ud, og satte to små tætte piger på at mandsopdække vores gode skytter, Susan og Susanne, og det gjorde de så godt, at Susan og Susanne fik dømt en masse fejl - så mange at Nykøbing til sidst fik straffekast hver gang vores hold lavede fejl! Kampen endte så 24-22 til Nykøbing. Lige herefter skulle holdet spille mod Stenhus om 3. og 4. pladsen - men var MEGET trætte. Efter 28 minutters effektiv »gående basketball«, vandt de langt svagere piger fra Stenhus kampen 20-16.

HG

ATLETIK

Skolen har i atletik deltaget med hold i 7. og 9. klasse i amtsturnering. Begge hold vandt deres lokalkredsstævne, men måtte nøjes med en sekundær placering ved amtsstævnet.

BASKETBALL

Et hold fra 9. klasse har deltaget i amtets basketballturnering. Holdet vandt først lokalkredsstævnet og blev derefter vinder ved amtsfinalestævnet. Ved det efterfølgende regionsstævne måtte holdet i de to kampe se sig slået knebent efter jævnbyrdige kampe.

ORIENTERINGSLØB

Efterårets orienteringsløb med Sorø Akademi fandt sted i Sorø Sønderkov den 10. oktober. Claus Børsting 2.x blev en suveræn vinder af løbet, som målte 7,2 km i fugleflugtslinje med 11 poster. Næstbedst tid fik Lars Thorslund 2.y, og herefter fulgte fire Sorø-hold. Fra Herlufsholm deltog i alt 21 piger og drenge.

Herlufsholm bygger idag i høj grad på det fundament som blev lagt af andre før os, og dødsfald rammer undertiden forhenværende medarbejdere, som de fleste elever og en del lærere idag ikke selv har kendt. For deres indsats og eksempel er vi dem en tanke og en tak skyldig. Kontakt har fået lov at bringe uddrag af to mindeartikler, som lektor Mogen Jensen har skrevet i Gymnasieskolen.

MINDEORD

POUL KIERKEGAARD
1908 - 1984

Rektor Poul Kierkegaard var ansat i gymnasieskolen i 43 år, heraf 35 år på Herlufsholm og 25 år som rektor, 1960-77.

Rektor Kierkegaard var anerkendt og respekteret. Men han var mere end det. Han var afholdt. Afholdt af elever på grund af hans aldrig svigtende retfærdighedssans. De vidste, hvor de havde ham. Afholdt af lærere på grund af hans evne til at skabe et godt samarbejds-klima, hans store loyalitet

og hans tillid til medarbejderne. Når han havde bedt én om at løse en opgave, gik han ud fra, at det blev gjort bedst muligt. Han blandede sig aldrig. Det er en form, der skaber tryghed og arbejdsglæde.

Det faldt i hans lod at møde to meget store udfordringer i sin tid som rektor på Herlufsholm: dels skolens overgang fra efter i 400 år at have været en helt lukket, ren drengekostskole til at blive en almindelig gymnasieskole, hvor både drenge og piger fra omegnen kom ind på skolen som dagelever; dels de ændrede adfærds- og omgangsnormer, som var et af resultaterne af ungdomsbevægelserne i slutningen af 60'erne og begyndelsen af 70'erne.

Begge udfordringer klarede han forbilledligt. Udenforstående vil have svært ved at roestille sig, hvilke vanskeligheder man løber ind i, når århundredgamle traditioner skal brydes op, men Poul Kierkegaard løste opgaven med megen veneration for det forgangne, men også med et åbent sind for det nye. Han indså nødvendigheden af ændringerne, arbejdede diplomatisk og stilfærdigt på dem og fik dem gennemført, uden at noget værdifuldt gik tabt.

Poul Kierkegaard vil blive husket som én af de betydelige rektorer i Herlufsholms lange historie.

JAN DEGENKOLW
1908 - 1984

Kun en uge efter den helt jævnaldrende rektor Poul Kierkegaard afgik tidligere lektor Jan Degenkolw ved døden. På hver sin vis havde de været med til at præge Herlufsholm skole i mange år.

Jan Degenkolw var selv student fra Herlufsholm, og cand. mag. i naturhistorie og geografi ansat ved sin gamle skole 1949-75.

Han var levende optaget af sine fag: Som student deltog han i »Monsunen«s jordomsejling 1933-35, og hele hans liv og gerning var stærkt præget af hans interesse for na-

turen. De elever, der havde samme interesse, kunne være sikre på at få udstrakt hjælp og vejledning langt udover skoletidens snævre grænser.

En mere pligtopfyldende, en mere loyal, en mere trofast medarbejder kan en skole næppe få.

Gamle elever og kolleger vil mindes ham som et menneske, der var positiv og retlinet i al sin færd.

Mogens Jensen.

Den 2. november fejrede gymnasieoverlærer **Tage Aamodt** sin 60 års fødselsdag ved en reception i sin nye bolig på Sønderdresset. Med udgangen af skoleåret 1983-84 flyttede **Tage og Gulle Aamodt** fra sovesalen Skolebygning Øst og afsluttede hermed et langt kapitel i deres liv som kostskolelærerepar, først på Hindholm Kost og Realskole fra 1959-64, senere i Grønland fra 1964-68 og så senest her på Herlufsholm. For utallige kostskoledrenge er Tage og Gulle blevet et begreb i forbindelse med skoletiden, måske først og fremmest som mennesker, reservefar og -mor, der både ville og kunne lytte, hjælpe, vejlede og støtte. Fra mange kanter af fædrelandet og den store verden går gennem år og dag tanker fyldt med minder og taknemlighed til Aamodt og hans hustru.

Juleaftensdag den 24. fejrede en anden af skolens mangeårige populære lærere sin runde fødselsdag. Hvor utroligt det end lyder: **Lise Casmose** blev 60.

Også »fru Cas« er blevet et begreb her på stedet. Mange, mange små beklemt drenge, især fra udlandet, har hun gennem årene venligt og mildt, men dog fast og bestemt, taget ved hånden og ledt på sporet af det svære danske sprog.

Vi siger til lykke og tak til begge fødselarer.

KALENDEREN

JANUAR

- 16. Aspirantbesøg 12.00 - 14.00.
- 17. Aspirantbesøg hele dagen.
- 22. Orienteringsmøde for aspiranter til 1.g kl. 19.00.
- 22.-29. 2.sb + HN til Rom.
- 24. 2.mx + CB til H.C. Ørstedværket.
- 25./1.-1./2. 2.sa + AN til Paris.
- 26. Forældremøde for 7. og 8. klasse (13.00 - 16.00).
- 29. 1.mx CB til Levnedsmiddelinstituttet kl. 12.00.
- 30. Aspirantbesøg 12.00 - 14.00.
- 31. Aspirantbesøg hele dagen.
- 31. 1.mz + CB til Levnedsmiddelinstituttet kl. 12.00.

FEBRUAR

- 1.-4. Rejseseekend.
- 6. Volly-stævne for piger her.
- 9. Forældremøde for 9. og 10. klasse.
- 15.-19. Rejseseekend.
- 20.-23. 10. klasse + 1.my-tyskere + BM til Berlin.
- 23. Sidste frist for aflevering af studenterek-samenspena.
- 26. Studieorienterende møde for 2. og 3.g.
- 27./2.-5./3. 2.mx + JT til Paris.

MARTS

- 1.-4. Rejseseekend.
- 1. Vyrdd-gymnasiet.
- 4. Regionalmøde (Religion).
- 9. Gøyebal.
- 15. Orientering for 9. + 10. kl. + 3.g om skriftlig eksamen.
- 15.-18. Rejseseekend.
- 19.-23. 2.my + KC til Holland.
- 19.-23. Terminsprøver.
- 23. Musikaften.
- 28. Vyrdd 6. - 10. klasse.
- 31. Konfirmation.
- 31./3.-9./4. Påskeferie (Busafg. fra skolen kl. 12.10).

Åbent brev til Jespers mor

Kære Fru Carstensen!

Som Jespers dansklærer synes jeg, at jeg skylder Dem en tak for Deres trofaste, udholdende og begavede indsats gennem snart tre år. Beskeden og diskret som så mange af Deres medsøstre (fra før -68) har De kun én gang givet mig mulighed for mundtligt at drøfte og rose Deres skriftlige arbejde. Deres klædelige rødmen fra forældrekonversationerne i 1.g lader mig ikke i tvivl: De foretrækker denne lidt gammel-dags, men traditionsrige form, brevskrivningen.

Og hvor åbner den da også en bred margin for minder: Husker De endnu de første rørende ivrige, men famlende forsøg med kommunikationsøvelser i 1.g! - det var før De anskaffede Dem Nu-dansk Ordbog og begyndte at læse Information. Men De kom sandelig hurtigt efter det - jeg husker endnu Deres personlige og sønderlemmende tolkning af Det Bedste fra oktober 82 og af Familiejournalens julenummer, hvor forsidebilledet af landsbykirken nådeløst blev aflokke alle borgerlige værdinormer. Desværre forsøgte Jesper sig efter jul på egen hånd med mådeligt resultat, det var den stil hvor han skrev om Sex og Symbolik i Brugsens annoncer - han troede det hele drejede sig om Okholm og forstod slet ikke motivationen bag vaniliekranse og kanelstænger. Måske er han ordblind.

Det var skam lidt af en revolution da Haarder slog igennem, men jeg mærkede at De havde haft Højskolesangbogen med på skiferie den påske. »Tonen fra Hedenold«, som »lå gemt hos den gamle af dage«. Ja, helt personlig mener jeg, at det var Grundtvig-året, der fik Jesper til at give definitivt op, »Kæmpelivets Undergang i Nord« om man så kan sige. Naturligvis blev han ved at leve *indskrivningen*, også med den lille trofaste stavfejl »udemærket«, som han har brugt som realistisk krydderi i alle de tre år. Men det moderne gennembrud for kvinder passede Dem åbenbart fint rent litterært.

Jeg måtte skam have fat i Phil Dahlerup for at forstå nuancerne dengang De nyfortolkede »Den Vægelsindede« som »Dagbogsblade fra Femø-lejren«. Den var dyb, jeg tror stadig ikke rigtig jeg kan bunde. Så var jeg mere tryk ved fortolkningen af Den kroniske Uskyld, som Jesper fikst afleverede under pseudonymet Anna (jeg) Anna. Tillader De, Fru Anna, at sige det direkte omend med lavmælt stemme: Hvis ikke De er den bedste og mest lærenemme elev-moder jeg har kendt i mit lange lektorliv, så må De kalde mig Mads!

- Men jeg har en tilståelse. Husker De, da De var på pigeferie på Kos i maj-83 og var forhindret i at skrive om emnet »Rollespillet i intimsfæren«? Ved De at Deres mand ved den lejlighed skrev sit livs stil? Klassen valgte den faktisk til »årets bedste«, da den blev læst op, og Jesper fik den optaget i »Vi Unge« som læserbrev, under mærket »Rådgivende Ingeniør«.

Mit eneste virkelige problem har været karaktergivning. Som regel følger jeg det princip, at når der har været flere om arbejdet, må de dele karakteren. Da Jesper efterhånden trak sig ud af projektet, fik De derfor gradvist stigende karakterer, som de fuldt havde fortjent. Det skar mig rigtignok i hjertet, da jeg kun kunne give 8 (med pil opad!) for stilen om »Kulturmøder«, den hvor De så suverænt forenede vor klassicistiske kulturarv med Beatlesbølgen, og Jesper spolede det hele ved en efterskrift i knækprosa, en versificeret lasagneopskrift.

Ikke alene har jeg beundret Deres vej fra Nu-dansk Ordbog over Sartre til fremtidens kulturstrategier. De har også udskriftet kuglepennen med kuglehovedet, og sidst har nu printerens prikken over i-et. Den unge tone i Deres sprog finder jeg bz-ende - så lad mig slutte med at citere hvad De selv så visionært har skrevet om »Livslang uddannelse«!

»Med hybridnettet får vi bare alletiders chance for kontakt mellem forældre og lærere.

Vi får livslang kommunikation, den er helt online, vi mødes på hybridnettet!«.

Danskundervisningen i gymnasiet, spørgeskema og kommentarer.

At gavne og fornøje....?

Krogh-Madsen og Mads Nielsen.

Med det formål at få belyst elevernes opfattelse af og holdning til faget dansk fik nogle klasser udleveret et spørgeskema med en række spørgsmål vedrørende stofvalg og arbejdsformer i kalenderåret 1984, elevindflydelse m.m. På grund af tidspress har vi koncentreret os om svarene fra 2.my (KM) 2.sb (MN) og 3.my (MN), dvs 14, 20 og 17 svar, ialt 51 svar.

Alle klasser har den opfattelse, at der er rimelig spredning mellem gammelt og nyt stof (43 ja, 8 nej). M.h.t. spredning mellem genererne findes der næsten lige så stor tilfredshed. I 2.my synes 7 nok der har været læst for meget poesi, 3.my savner billedanalyse, og 2.sb vil have mere dramatik. Kan en klasse så bruge sin *elevindflydelse* til at regulere stofvalget? Det bør man kunne ifølge bekendtgørelserne for faget, og af de 51 adspurgte fandt 42, at dette princip var vigtigt og rigtigt, mens 9 svarede nej eller ved ikke. Kun 3 mente at de havde »for ringe indflydelse« i praksis, mens 2 mente de havde det »i høj grad«. Når hele 46 mente de havde indflydelse »i et vist omfang«, er det nærliggende at spørge, hvad de mener kan *begrænse* indflydelsen?

Kun 12 anfører at mangel på undervisningsmaterialer spiller ind - altså ikke udtryk for en krævementalitet. 14 anfører at »lærers holdning« er en årsag. Hele 25 føler at »eksamenskravene« begrænser elevindflydelsen og altså føles mere snærende end de første faktorer.

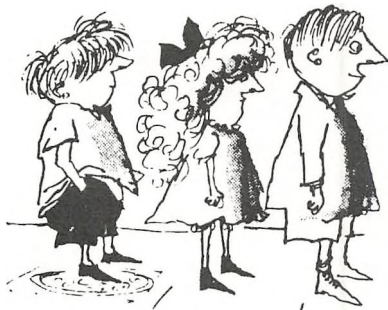
23 anfører endelig, at »elevernes passivitet« er afgørende, og 8 elever tilføjer, at det kan skyldes »manglende viden og indsigt«, »manglende tid til at orientere sig« o.l. - mens én endelig peger på elevernes indbyrdes uenighed!

Andre sigende kommentarer lyder: »Lærernes holdning kan give sig udtryk i at han kun fremlægger de valgmuligheder han selv går ind for«, mens én registrerer at læreren kan

blive »egenrådig«, når eleverne er så passive som de er. Der fik vi dén!

Gymnasiebekendtgørelsen bestemmelse om elevindflydelse er her afsløret som en høj grad af skin-demokrati, hvilket elever altså også kan gennemskue. I undersøgelsen indgik for den enkelte klasse en vurdering efter 13-skalaen af de værker eller arbejdsområder, de havde beskæftiget sig med. I 2.my, som havde haft den mest markante spredning mellem gammelt og nyt, var der en entydig og meget klar tendens til at foretrække emner fra vor egen tid, herunder billed- og reklameanalyse. Topscorer med gennemsnitskarakteren 9.6 var Panduro: Rend mig i traditionerne, derefter billedanalyse (9.2). Det ældre stof (Holbergprosa, sentimentalisme og romantik) får generelt meget lavere karakterer: 6.9-6.1. Eleverne finder stoffet »kedeligt, svært, uinspirerende, dødssygt, søvndyssende« Holberg-komedien Den politiske Kandestøber

I den sproglige 2.g var største hit Thit Jensens roman Gerd (9.3), mens matematikerne i 3.g gav højeste score til »Kulturdebat i 20-erne« - 8.1 hvilket altså ikke tyder på det helt store engagement. Begge disse klasser havde beskæftiget sig med »Lyrik af Tom Kristensen og andre ekspressionister i 20-erne«; matematikernes forhold til lyrik ud-

møntedes i et 6.4 mens de sproglige gav et 8.0 - og havde en ret høj vurdering af billedgennemgang med tilknyttet museumsbesøg (Louisiana, Tysk ekspressionisme): 8.9 - Her synes altså en tur i marken at have støttet helheden. En moderne roman som Fodboldenglen af Hans-Jørgen Nielsen skabte stor spredning i 2.sb: En finder den »pervers«, en anden »streng og modbydelig« - men *alle* opfatter den som »diskussionsskabende og intellektuelt udfordrende«!

Sammenligner man matematiker klassen med den sproglige, som havde et vist fælles arbejdsområde, viser matematikerne gennemsnitlig en lav vurdering af stoffet (7.0) mod de sprogliges appetit (gennemsnit 8.4). Faget som *helhed* rangerer dog betydeligt højere hos både matematikere og sproglige, nemlig til 8.3 og 8.9.

For at belyse et gammelt dilemma for litteraturlærere forsøgte vi at måle forskellen mellem den »umiddelbare læseroplevelse« og stoffets »informativ« og »debatkabende« karakter. Eleverne kunne markere, om de fandt et værk var »spændende, smukt, medrivende«, om det var »informativt, horisontudvidende«, og om det var »intellektuelt udfordrende, debatskabende«. Svarene viste samme tendens over hele linjen: kun omkring 30% så efter eller registrerede »information« i stoffet. Omkring 50% havde registreret en »spændende læseroplevelse« el. lign. mens hele 80% følte at stoffet i danskundervisningen lægger op til intellektuel udfordring og diskussion.

Eleverne fik også lejlighed til at kommentere arbejdsformen. Det viser sig, næppe overraskende, at der er udbredt tilfredshed med traditionel klasseundervisning, mens typiske kommentarer til gruppearbejde er: »Det giver ikke nok«, og det er »ikke eksamensrelevant«, selv om flere peger på at dansk er det sted hvor det *kan* have sin berettigelse.

Mange elever hæfter sig ved tempoet som noget afgørende. For stor grundighed og for lange undervisningsforløb bliver påtalt: Ribbjergs forfatterskab var lige langt nok!

Situationsrapport fra EDB-fronten

Datalogien er et af undervisningssektorens travleste områder for tiden. Bl.a. svirrer det i dagspressen med rygter om (helt mod?) Regnecentralens Piccoliner, som nu så småt er i drift på de offentlige gymnasier - hvis de da er blevet leveret, det har knebet visse steder. På Herlufsholm glæder vi os over det held (eller den sparsommelighed og forudseenhed?) der førte til anskaffelsen af Commodore-systemet. De 14 arbejdspladser, som blev etableret i sommerferien, blev bl.a. i september måned brugt til et alment orienteringskursus for alle lærerne. Her i foråret følger så afholdelsen af det første obligatoriske EDB-kursus i gymnasiet. Det vil dække de nuværende fem 1.g-klasser, og undervisere bliver tre lærere fra hver klasse med skolens data-lærere, Carl Bruhn og Bjørn Christensen i spidsen. Foruden ovennævnte introduktion har disse lærere i efteråret gennemgået et obligatorisk kursus for undervisere (regionalt organiseret sammen med Næstved Gymnasium) som skulle sætte dem i stand til selv at formidle (også til de ikke så få elever, der for længst har privatiseret data-dillen!).

Direktoratets bekendtgørelse har defineret 1.g-kursernes omfang til 30 timer, som af datalærerne er blevet fordelt som ugekurser (i ugerne 11 til 16) med et sammenhængende tirsdag til fredag forløb (over 24 timer) pr. klasse. Mandag d. 29 april tænkes anvendt til en fælles afslutning for alle klasserne i form af en temadag, hvor en del af tiden vil blive tildelt en foredragsholder udefra. Som et sandsynligt tema for dagen kan nævnes »Hybridnettet«.

Der foreligger allerede nu til undervisningsbrug en del trykte materialer; bl.a. har humanisterne gennem Dansk lærerforening og Engelsklærerforeningen udsendt bøger til belysning af datalogiens samfundsmæssige konsekvenser.

Mette, Anette, Berit, Madeleine og Karina.

Berlin-tur

Berit Bonnesen, 3.sb.

Efter megen besvær blev rejsen til Berlin med Hans Hansen endelig iværksat. Onsdag d. 31. oktober tog vi afsted fulde af forhåbninger om en begivenhedsrig tur.

Vores første mål var Vest-Berlin, som viste sig at være yderst interessant om dagen såvel som om natten.

Den første hele dag dernede tilbragte vi med at spadserere rundt og se bl.a. Rigsdagsbygningen og Sejrssøjlen.

Det som gjorde størst indtryk på os var dog synet af Muren og det grå og livløse land på den anden side. Ved grænsen var vi på besøg på Flugtmuseet, som viste de makabre, men sandfærdige billeder af tilstandene siden krigen. Vi blev derefter sluppet løs, og turen gik for de flestes vedkommende til en restaurant. Om aftenen og natten tog de fleste af os så ellers på rundtur på nogle af de nærmeste diskoteker og, mere behøves vist ikke at blive nævnt om det.

Tidlig næste morgen måtte vi op selv om nogle nok godt kunne have trængt til lidt mere søvn, men vi skulle videre til Øst-Berlin. Turen igennem tolden var en lang og meget

formel affære. Hver enkelt skulle ses grundigt an, inden besøget kunne tillades. Vi tog derefter med vores nyerhvervede guide til en gammel koncentrationslejr kaldet Sachsenhausen, hvor vi både blev vist rundt og så film om de skrækkelige overtrædelser af menneskerettighederne, som havde fundet sted der. Flere blev dårlige af de forskellige scener, som blev forevist og fortalt.

Om aftenen havde vi et værre besvær med først at komme hen til det sted, hvor vi skulle indtage vores aftenmåltid og dernæst til vores ungdomspensionat. Det vil være synd at påstå, at der er meget »gang i folk« der, så vi gik forholdsvis tidligt i seng.

Næste dag så vi slottet »Sans Souci« og Cecilienhof plus at vi var på rundtur i byen Pottsdam.

Efterhånden ville vi gerne snart hjem, da vi følte os temmelig uvelkomne og var trætte af østtyskernes behandlinger af os. Vi kunne dog ikke lade være med at have medlidenhed med dem, da deres liv bliver bestemt for dem. På turen hjem blev vi alle enige om, at vi havde lært en masse om mennesker og kultur, og at vor lille Danmark ikke er så tosset et sted endda.

SEPTEMBER

- 22.** Studenterårgang 1944 holder 40 års jubilæum på Herlufsholm.
6. kl. på det traditionelle week-end-besøg hos Poul Bentzen på »Grynholm«.

OKTOBER

- 2.** Under ledelse af skytte Viggo Vind starter undervisningen til jagtprøven.
3. Rejsegilde på Birgitte Gøye Gården.
6. Den indiske ambassadør i Danmark, madame Bhalla, besøger skolen.
7. Fodboldkamp mod gamle herloviaere.
1.-7. Som pædagogisk ansvarlig følger rektor undervisningen i 1.g.
8. Atletikstævne mod Sorø.
9. Med direktør Erik Mortensen og undervisningsinspektør Fischer Hansen i spidsen aflægges den samlede stab af embedsmænd fra gymnasiedirektoratet besøg på skolen.
10. Orienteringsløb mod Sorø.
11. 10. kl. med Vagn Andersen i Fiolteatret til skuespillet »Ti stille, Ronnie«.
22. Teatergruppen »Banden« opfører i Hallen skuespillet »Trafford Tanzie«.
27. Blebal for grundskolen.
29.-3. 10. kl. i erhvervspraktik.

NOVEMBER

- 7.** Fællesarrangement i Hallen med emnet »Grønlandske billeder«.
7.-8. Skolefotografering af samtlige elever.
10. Vildtaften.
12., 13., 20., 21. og 29. Datakursus for 1.g's lærere.
15. Fællesarrangement i Hallen: Høring om Nordisk Operation Dagsværk.
22. Foredrag ved tidl. vismand professor Lars Mathiesen, Odense »Kan en arbejdsstidsnedsættelse afskaffe arbejdsløsheden?«
30. Komediebal.

DECEMBER

- 5.** Afslutning på sæsonens danseundervis-

ning ved fru Gerd Fylking.
2.a og b med MN og NAA til Louisiana's udstilling af Tysk Ekspressionisme.

7.-8. Forældremøder for 1.g.

9. Under ledelse af adjunkt Koefoed medvirker skolens kor ved gudstjenester i Herlufsholm og Magleby kirker.

15. Juleafslutning i kirken. Skolens efterhånden udmærkede kor samt flere dygtige instrumentalister glæder med et smukt program.

JANUAR

8. Skolen starter efter en god juleferie.

8.-9. Lærerkonsultation for 3.g.

12. Forældremøde for 2.g.

Trollebal for 6.-8. kl. i Festsalen og for 10. kl. og gymnasiet i Hallen.

14. Trollemorgen.

10.-31. Danske Gymnasieskolers Vandredstilling ophænger 22 malerier af kunstneren Viggo Bengtson.

16.-17. Praktikanter til kommende 1.g følger undervisningen.

22. Orientering for aspiranter til 1.g.

Boy: "PLEASE, TEACHER, WHAT DID I LEARN TODAY?"

Teacher: "THAT'S A PECULIAR QUESTION."

Boy: "WELL, THEY'LL ASK ME WHEN I GET HOME."

KONTAKT HERLUFSHOLM

SKOLENS KONTOR

8.30 - 11.30 tlf. 72 60 97

sekr. Eva Bardram

Rektor Gert Olsen, privat 72 07 08

Adm. insp. lektor Normann Jørgensen

9.30 - 11.30

GODSKONTORET

72 01 01

(henvendelse vedr. økonomi)

SOVESALENE træffes bedst 16.30 - 17.30

VUEN 72 10 98

Lektor Lars Bardram

SKOLEBYGN. VEST 72 76 13

O. lærer Sten Løth

SKOLEBYGN. ØST 72 00 20

Lærer Jan Jensen

EGMONTGÅRDEN 72 03 71

O. lærer Bent Zwergius

MUSEET 1 72 32 66

Adj. Niels Chr. Koefoed

MUSEET 2 72 04 98

Adj. Carl Bruhn

LASSENGÅRDEN 72 04 30

Adj. Niels Ulrichsen (boginspektør)

SUS 72 03 45

Sygeplejerske Fru Normann Jørgensen

LINNESTUEN 72 43 05

Fru Braae (henv. vedligeh. af tøj)

ØKONOMA 72 04 83

Frk. Jensen

VARMECENTRALEN 72 72 79

SKOLENS ØVRIGE LÆRERE:

Nils Aasø, adj. 73 18 05

Vagn Andersen, o.lærer 80 08 27

Elevetelefon: 80 01 70

H. Wohlfahrt Andersen, studieektor 72 27 48

Hans-Jørn Bentzen, adj. lærerrådsformand,
59 41 18

Poul Bentzen, o.lærer 78 22 27

Lise Casmose, lærer

specialundervisning 73 75 11

Bjørn Christensen, adj. 73 84 65

Karen Fanø, lektor 72 61 18

Maribo Mogensen, o.lærer 72 93 55

Anna Sofie Hansen,

adj. studievejleder 79 72 10

Hans Hansen, adj. 72 86 31

B. Illum, o.lærer 72 90 23

Mogens Jensen, lektor 72 24 71

Sv. Krarup-Christensen, adj. 77 41 20

Jens Krog-Madsen, adj. 72 61 18

Helene Gottlieb, adj. 61 71 78

Bjarne Levin, lærer 74 74 46

Carsten Levinsen, lektor 72 26 13

Jørgen Løwe, lærer 75 16 13

Erik Anker Nielsen, adj. 72 81 08

Jørgen Hvidtfelt Nielsen, adj.

studievejl. 73 06 50

Louis Nielsen, adj. 73 54 35

Mads Nielsen, lektor 72 45 33

Benny Njor, lærer 74 69 85

Kristian Olsen, lektor 72 62 32

Marianne Olsen, adj. 72 62 32

Ole Pedersen, adj. studievejl. 75 66 65

Jens Trandum, adj. 72 71 28

Gunnar Væрге, adj. 64 92 01

Tage Aamodt, o.lærer 72 06 01

VED ORDINÆRE REJSEWEEKENDS

Bustransport: Afg. Herlufsholm ca. 14.15 ank. Kbh. Hovedbanen ca. 15.45

Afg. Herlufsholm ca. 14.05 ank. Korsør til forbindelse Fyn-Jylland.

Afg. Kbh. Hovedbanen 19.30 afg. Korsør afpasset efter forb. Nyborg-Korsør.

Bussernes holdeplads i København ved TB-stationen i Ingerslevgade.

